

Cleri totius Romanæ Ecclesiæ subiecti, seu, pontificiorvm ordinvm omnivm omnino vtrivsqve sexvs, habitvs, artificiosissimis figuris / quibus Francisci Modii singula octosticha adiecta sunt, nunc primùm à Ivdoco Ammanno expressi: neqve vnquam antehac similiter editi. Addito libello singlari eivsdem Francisci Modij Brug. in quo cuiusque ordinis ecclesiastici origo, progressus et vestitus ratio breuiter ex variis historicis delineatur.

Contributors

Amman, Jost, 1539-1591.

Modius, François, 1556-1597.

Publication/Creation

Francoforti : M. Lechler for Sigismundi Feyrabendij, 1585.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/nk772qk5>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

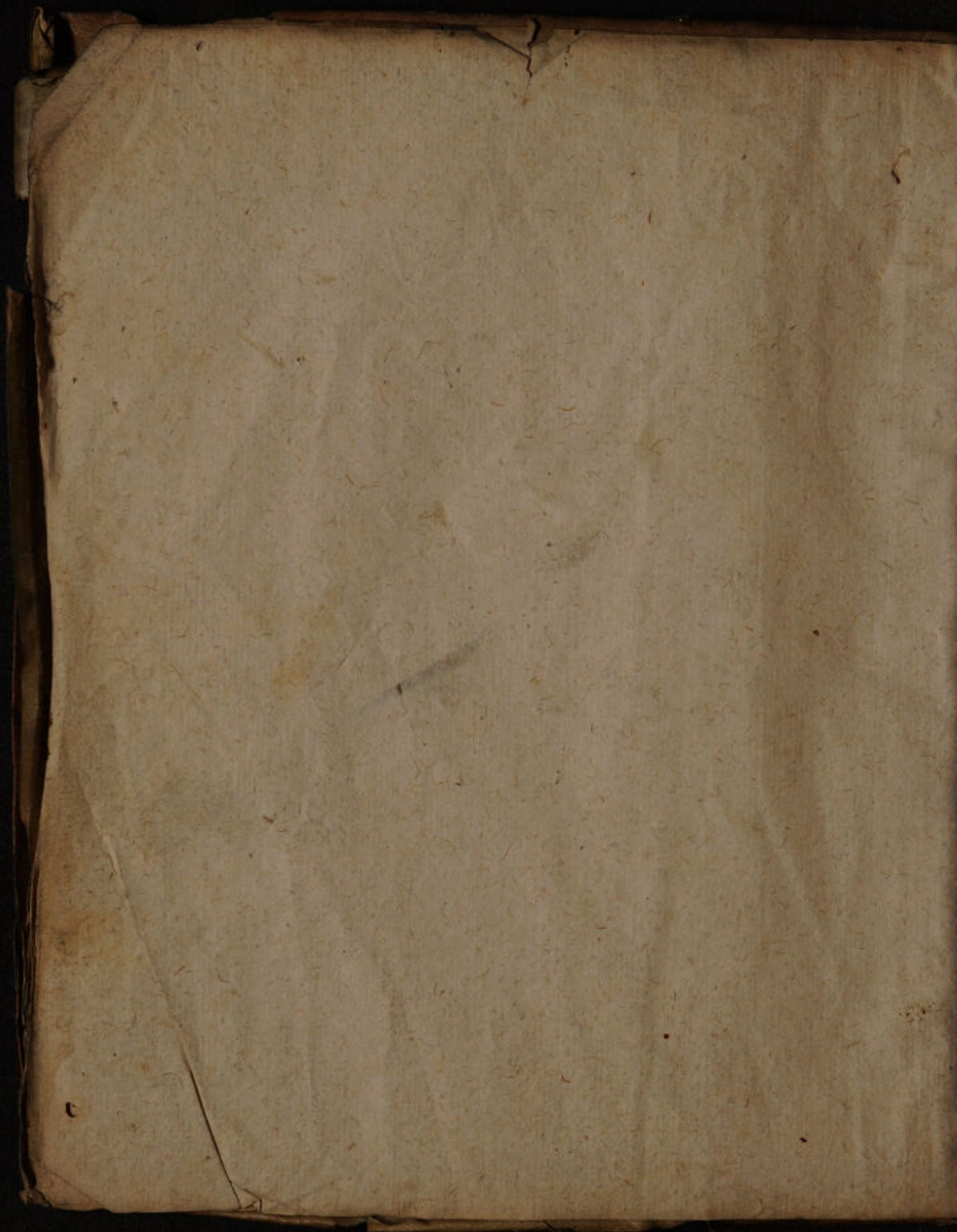

280

O. xii. a.

16/

779
Cleri totius Romanæ Ecclesiæ sub-
iecti, *Seu,*
PONTIFICIORVM OR-
DINVM OMNIVM OMNINO VTRI-
VSQVE SEXVS, HABITVS, ARTIFICIO-
fissimis figuris, quibus FRANCISCI MODII singula
octosticha adiecta sunt, nunc primùm

à
I V D O C C A M M A N N O E X P R E S S I : N E Q V E V N-
quam antehac similiter editi.

A D D I T O L I B E L L O S I N G V L A R I E I V S D E M F R A N-
cisci Modij Brug, in quo cuiusque ordinis Ecclesiastici origo,
progressus & vestitus ratio breviter ex variis histo-
ricis delineatur.

Frankoforti sumptib. Sigismundi Feyrabendij. 1585.

Collegium Romanum Ecclesie

1682

PONTIFICIORVM OR-

DINVM OMNINO VTI-

TISSIMO ET XV. ARTIFICIO-

rum et omnino vti-

ssimo et XV. ARTIFICIO-

rum

AD DOCC. OMNINO ET ARTIFICIO-

rum et omnino vti-

ssimo et XV. ARTIFICIO-

rum et omnino vti-

ssimo et XV. ARTIFICIO-

rum

1682. 17. 82.

NOBILI ET SVMMAE
SPEI ADOLESCENTI, IOANNI
CHRISTOPHORO NEVSTETTERO,
cognomento STVRMERO, Bambergensi, VVirzbur-
genfi, & Combergensi Canonico,

FRANCISCVS MODIVS BRVG. S. P. Dico.

 Cum his diebus ex misera & cala-
mitosa nostra Belgica reuersus, li-
bellu hunc habitus Ecclesiasticos o-
mnium ordinum ob oculos ponentem
cudendo ad finem prope perductum
viderem, adiectis versiculis nostris, quos singulis fi-
guris octonos Sigismundi Feyrabendij rogatu ante
meum ex Germania in patriam decessum adieceram:
contenderetq; idem à me Feyrabendius, ut cuiusque
ordinis ortum, auctoremq;, & vestitus rationem,
quam breuissimè posset, prosa etiam enarrarem, de-
esse ei hic quoq; nolens, arrepto statim calamo libellum
singularem post finem adiectu, tumultuario & subi-
tario opere ex varijs auctoribus, & precipue histori-
cis concinnaui, & typographo imprimendum permi-
si. Quibus utrisque (dico Carminibus, & Prosaico
opusculo) cum admonerer, ut more iam olim recepto.

A y patronum

EPISTOLA

patronum optarem, tu unus occurristi, Ioann. Christophore nobilissime, cui è multis hos meos labores dare, dedicare vellem, deberem. Vellem, propter eam personam, quam pro etate sanè magnam in hoc Ecclesiastico ordine sustines adeò, ut cum annis summo te eidem & præsidio, & ornamento futurum augurari iam nunc libeat: Deberem, propter amplissimum & splendidissimum D. patrum tuum, Erasmus Neustetterum, cognomento Sturmerum, Praepositum Combergensem, Ecclesiarumq; Bambergensis & Virzburgensis Canonikum Seniore, virum eruditione, prudentia, multo rerum usu, & virtutū omnium in primis quotidiana exercitatione cuius etiam ex veteribus illis heroibus comparandum: qui cum me beneficijs suis iam pridem ita suum fecerit, ut merito non mancupo tantum, sed usu quoq; ipso, donec hac mihi vita suppetet, illius futurus sim, æquum erat omnia, & singula siue ingenij, siue laboris mei monumenta, aut adeum ipsum referri, aut certè ad eos, qui illi sanguine, & voluntate, animisque proximi, ut precipuum in eo familie sue decus situm habet, ita quicquid ipsi sunt, ad eiusdem quoq; id omne laudem

Cardinalis.

Cardinei proceres Augusto incedere amictu
Hoc, tibi quem monstrat picta tabella, solent.
Quorum principium, quorum incrementa videre
Qui cupit, illa sa, & tradita cuncta fide,

Illorum versanda illi monumenta manu sunt,
Assiduus quorum hoc puluere sudat equus.
Nos satis est habitum nostro de more notasse:
Ne titulum supra hoc carmine surgat opus,
A 5 Patriarcha.

Patriarcha.

NOs Patriarcharum indigetavit nomine Patrum
Ille Pater, noster cui famulatur honos.
Addidit & mitra non vanum dexter honorem,
Atq; alba voluit corpora vestetegi.

Scilicet admonitu ut vestis sciremus ab illa
Quisq; animi mentem candidam habere sui.
Subdita nimirum sic demum membra valent, cum
Id valet, in summa quod sedet arce, caput.

Episco-

Episcopus.

*Q*uem sacra cohors veneratur Episcopus isto
Vestitu, aut simili conspiciendus eo.
Annulus in digito, substringens infula crinem,
Quæq; premit sacrum mystica mitra caput.

*Deniq; pastorale pedum, quod laeva gubernat,
Et quæ præterea in me noua fortè vides:
Debita sunt summi mihi cuncta insignia honoris,
Roma faue, auspicijs sumimus illa tuis.*

S. Catha-

S. Catharinæ Ordo.

Filia regis erat, formaq; & moribus esse
Digna ante aequales filia regis erat:
Intacta nobis quæ virginitate præiuit,
Et socij voluit spernere iura tori.

Non quia damnaret iusti connubia lecti,
Error qui multos perniciosus habet.
Sed quia coniugij censebat iure solutas
Liberius summo posse vacare Deo.

Episco-

Episcopus Chori seu suffra-
ganeus.

Febraua sunt, cura mihi, qua lustralibus undis
Fiunt, igne meum est, thure piare meum est,
Nec tantum thure, atq; igni, tantumq; pio undis,
Perfusas quoque sed sacrificio ore preces.

*Quisquis abire ergo hinc purgatus rite requiris,
Corde humili supplex ad mea templa veni.
Sunt leuia in speciem ritus purgamina nostri,
Sed tamen arcani mystici ad instar habent.*

B Diaconus.

Diaconus.

*S*anctorum sanctas templorum serui ad aras
Hoc habitu, & certas sustineo ore vices.
In quo si cultum, si demiraris amictum,
Scire, hæc haud caussa cuncta carere, licet.

*N*il etenim frustra Canonum statuere libelli:
Pagina quorum omnis relligiosa mihi est.
De reliquo hos, nosse hæc quisquis vult, cōsulat: hinc hæc
Spectari in tabula meratione sat est.

D. Bri-

D. Brigittæ ordo.

Linea me decet, & cineri conformis amictus:

Quæ sapis, exemplo vivere discere meo.

Disce vacare choris, verbisq; precantibus uti,

In magni laudes semper & ire Dei.

Est aliquid pedibus terere hæc quæ mundus adorat,

Quæq; optat votis cætera turba suis.

Brigida nostri auctor gaude ordinis, & faue olympo,

Nunc quoq; vestitu quæ te imitentur habes.

S. Brigidæ ordo.

AD cinerem vergit vestis color, induere illam
Nempe decet, quæ sunt membra futura cinis.
Hanc vestem, medium est quæ pectus, circulus ornat
Ater, crux rursus et concolor hancce notat.

Quæ quid signa velint si, ut fit, quis forte requirit,
Is norit causas utraq; habere suas.
Quæ tamen huc omnes iustaratione referri
Possunt: nos solum in pectore habere Deum.

Episco-

Canonicus sacris initiatus.

*S*acris deuotus, solitòq, addictus honore,
Templorum hoc habitu assisto ministerijs.
In quo si grauitas quaedam lucere videtur,
Iam precium, ferre hinc quod volui, omne tuli.

*T*urpe est in fanis sanctis famulantibus aris
Vestitu morbi prodere signa sui.
Et leuitatis habet multum incesse decenter
Fortè minus, ratio quam iubet officij.

B iij

Canonicus

Ordinis S. Spiritus D. D. D. Valentini, Qui-
rini & Antonij.

*S*eu nobis sacri est Antonius ordinis auctor,
Siue Valentinus, siue Quirinus erat:
Omnes seu pariter tres hac se laude coronant,
Secula quæ æterni conscia veris eunt.

*Hoc habitu ingredimur noti per rura, per vrbes:
Gaudentes geminam intexere veste crucem.
Spiritus interea nobis dat sanctus honorem
Nominis, in nostris quem rogo adesse sacris.*

Laica

Laica ordinis. S. Catharinæ.

*Virginitas illa sa mihi est, sunt virgine mores
Digni: conueniens moribus estq; pudor:
Disideatq; adeo ne vestis moribus, alba est
Ipsa quoque: Et niuea simplicitate placet.*

*Nimirum intactis aptus color ille puellis,
Quis vacuo volupe est usq; iacere toro.
Dum te sponso olim potiamur, Christe, petito,
Cuius non merito est, iureq; vilis amor?*

Basilij

Basilij Magni ordo.

Grauius homo, at nulli vera pietate secundus,
Quiq; suo verè nomine dignus erat.
Grauius homo eloqui nulli bonitate secundus,
Discipulos vestem hanc iussit habere suos.

Cuiq; dabat vestem, niuei candoris ut hæc est,
Sic niueum facito sit tibi pectus, ait.
Frustra etenim feret hæc foris ornamenta, domi cui
Non similis pura gratia mentis erit.

S. Hele-

S. Helenæ ordo.

VT Spartana Helene multorum caussa malorum.
Europæ atq; Asiæ, & magna ruina fuit.
Anglica sic Helene Constantini inclytæ mater
Officijs contramittit utramq; suis.

Auspicijs cuius nos orti, ut cuncta perosi
Humana, & quicquid mobile vulgus amat.
Nil præter niueæ expetimus velamina vestis,
Et tenuem, atq; coci qui vacet arte, cibum.

C

Ordo

V. T. Hilarius Hic in ecclesia
Eusebii de his et magis
Angli de his et magis
O. Hilarius in ecclesia

Ad hunc usque nosse: ut cunctis per
Hilarius et quicquid nobis unigenitum
Et per totum expiavit et lavavit
Et tunc, ad hoc qui vult ante, cibum.

Ordo mulierum poenitentium.

POenitet o si quid miseris modo creditur, ipsum ut
Velatum hoc clamat, quod licet usq³, caput.

Poenitet anteacta quocunq³ in crimine vite,
Vita iamq³ iuuat nos meliore frui.

Nec quia vestitus quauis est candidus, & nos
Integra pura virginitate sumus.

Sed notat hic habitus mundatas crimine ab omni
Olim iam meritis nos fore, Christe tuis.

Ordo mulierum pœni-

centium.

Pœnitentia est quædam via
per quam peccatores ad
Deum redeunt. Pœnitentia
autem dicitur triplex. Scilicet
in corde, in opere, et in
vita.

Ne quis cesset precibus et orationibus.

Integre pura conscientia servare.

Reverentia hoc habet ut non habeat crimine ab omni

Quædam sunt in hoc ordo, Christus.

Ordo

C ij

Ordo monialium albatarum velis
atratis.

Candida tota mihi est vestis, niueoq; colore
Testor & ipsa mea dona pudicitia.
Solum atro tegitur velo caput, in memor ut ne
Sim fortis, cuius me dedit esse Deus.

De reliquo assiduaq; preces, hymniq; choriq;
Et psalmi nostrum sunt ferè semper opus.
Da, Deus, ut quæ te celebramus supplice cantu,
Scandamus cæli templa beata tui.

Ordo monialium albanensium

albanensium

Indulgentia et privilegia
Tunc et ipsa monasteria
Sunt in regno et in
Sunt in regno et in

De celis et de terra
Et ipsa monasteria
Deus, ut quia et ipsa
Sunt in regno et in

C. III

Canonicus coelebatui non
addictus.

IN viduo semper perdurem & cœlibe lecto,
Nunc etiam arbitrij est, iudicij q̃, mei.
Moxq̃, resignato, quicunq̃, est, vestis honore,
Et lucro, è sacra quod venit omne penu.

Ducere facturam pulchra me prole parentem
Fasest, & iusto consociare toro.
Sponte sua est aliquid summo servire tonanti,
Est aliquid, seruo nil facere arbitrio.

AEgrotis

Capitulum de consuetudinibus

ad dictum

Incipit scriptum per d. h. de consuetudinibus
et de consuetudinibus et de consuetudinibus
et de consuetudinibus et de consuetudinibus
et de consuetudinibus et de consuetudinibus
et de consuetudinibus et de consuetudinibus

De consuetudinibus et de consuetudinibus
et de consuetudinibus et de consuetudinibus
et de consuetudinibus et de consuetudinibus
et de consuetudinibus et de consuetudinibus
et de consuetudinibus et de consuetudinibus
et de consuetudinibus et de consuetudinibus

Aligros

Ægrotis mercede seruientium ordo
fœmineus.

A Trata est vestis, color est hic aptus amanti
Ægroto medicas arte parare dapes.
*Dura*q³ res, fateor, semper mœrentibus esse
Presto est, sed Christi hæc omnia vincit amor.

Ætherio ille dabit mercedem debitam olympo,
Iunget & à sanctis funere virginibus.
Felices, quibus est fas immortalia apisci,
Illa, quæ exiguo tempore sudat ope.

D

Spada-

Agrius macedo latinum ordo
 latinus
 A Tunc est ordo latinus
 Durat in latinis mactibus
 Prolo est sed Christo hac omnia cuncta sunt

Iste est ordo latinus
 Iste est ordo latinus
 Iste est ordo latinus
 Iste est ordo latinus
 Iste est ordo latinus

Spadatorum ordo.

*Verant pulla, quibus mens intus cōcolor, atra &
Bile tumens sceleris quodlibet audet opus.
Nos decet utamur quò conueniente colore
Menti, hac, non alia, corpora veste tegi.*

*In qua quid geminos gladios mirare? notant hi
Bellandum nobis quolibet esse die
Cum carne, & stygio bellum crudele tyranno:
Quorum vix tuti à sic etiam ense sumus.*

D ij

Sacer-

2. Spoliarum ordo.

¶ Item de illis quibus non sunt christiani
¶ Item de illis quibus non sunt christiani
¶ Item de illis quibus non sunt christiani
¶ Item de illis quibus non sunt christiani

¶ Item de illis quibus non sunt christiani
¶ Item de illis quibus non sunt christiani
¶ Item de illis quibus non sunt christiani
¶ Item de illis quibus non sunt christiani

¶ Item de illis quibus non sunt christiani

Sacerdos secularis.

HAc veste incedit, quavis de gente sacerdos:
Nec malè sacrificis conuenit illa uiris.
Aurea conueniunt sæpe in, quot, templa, diebus:
Quiq; tamen moris pro ratione sui.

Hicq; Deum precibus, psalmis, votisq; fatigant,
Clementi ut terras lumine respiciat.
Auertensq; aduersa, velit gaudere secundis
Humanum solita pro bonitate genus.

D iij

Cano.

Canonicus Cathedralis.

A Canone est nomen, niuei candoris amictus
Sive togas, seu sunt pallia nigra, tegit.
Alba decent vitam cum virginitate professos,
Conueniens ut sit moribus ipse color.

Qui tamen ex humeris cultus mihi pendet utrinque
Pellitus, non est omnibus aptus idem.
Concolor indusio siquidem hunc iuuat, at magis illum
Qui ruber è toto est, purpureusve decet.

Iesuita-

Non seclis nos, aut longis contendimus annis:
Nupera nam, socij, res Iesu, ubique sumus.
Nupera sed quamuis ad qua nemo ante solebat,
Ad cuncta hac animis turbaparata sumus.

Certiꝝ exitij extremos penetramus ad Indos,
Et si qua Indorum est, terra remota magis.
Ergo alij placeant, seclorum laude placere,
Officij nobis sedulitate sat est.

E Flagella-

Institutionum ordo

Canonica

De his que ad salutem animarum pertinent
et ad gloriam dei pertinent
et ad utilitatem hominum pertinent
et ad decorem ecclesiarum pertinent

Constitutiones et decreta pontificum
et synodorum et conciliorum
et capitulorum et universitatum
et aliorum quod ad salutem animarum
et ad gloriam dei pertinent

Flagellum

H

Flagellatores Hispani.

Personam aptamus capiti, celebrisq; flagellis
Scribimus, & rubris candida terga notis.
Pro culpisq; damus non parua piacula, sanguis
Fusus ut ex illis crimina nostra lauet.

Nec tamen hoc facimus quouis in tempore, sed cum
Lethifera adsunt annua, Christe, tui.

Nempet uorum participes utcunq; dolorum,
Pœnarum, humana, & pro ratione simus.

Flagellantes Hispani.

Procedit hanc non parum
Insuper in hanc non parum
Insuper in hanc non parum
Insuper in hanc non parum

De eo tamen hoc facit proinde in eo
Insuper in hanc non parum
Insuper in hanc non parum
Insuper in hanc non parum
Insuper in hanc non parum

Hieronymianus ordo.

(Anno 1403.)

R Hedo comes populis quæ diues Hetruria, & aruis,
Luxuriat multis inuidiosa bonis:
Inuentorq; auctorq; fuit nostri ordinis, vnum est
Hoc cuius, summo fundere vota Deo.

Linea habet laeuam, dextra est armata securi:
Spectat humum matrem, nec tacet ore caput.
Ex humeris vestis fuligine defluit atra:
Vita inconueniens barba nec ipsa sua est.

E iij

Ordo

Victorinus ordo

Hic est Victorinus ordo
Victorinus ordo
Victorinus ordo
Victorinus ordo

Victorinus ordo
Victorinus ordo
Victorinus ordo
Victorinus ordo

Ordo

Ordo S. Mariæ.

*Q*uæ peperit Dominum ipsa suum, cæliq; parentem,
Verus homo ut lueret crimina nostra Deus.
Post partumq; etiam virgo illibata remansit,
Patrona est nostri sancta sodalitij.

*N*ate Deo, votis felix allabere nostris:
Nate homine, humanis lapsibus æquus ades.
Non errat satagens matrem, matrisq; parentem,
Et natum rebus dexterum habere suis.

S. Sophiæ

S. Sophiae ordo.

Dia ea quæ terras sapientia, & astra tuetur,
Quæq; adeo æquoreas temperat una vices.
Largitur nomen nobis, cui congrua vestis
Ut foret, en ipso candida lactemage est.

*Sic tamen ut crux rubra illi intertexta notet, nos
Debere ante oculos semper habere crucem.
Quam meditari una est, vera & sapiëntia, non quam
Mundus amat, vere est somnia, verba, nihil.*

F Vallis

Deus in pace et tranquillitate
 regnat et regnabit cum
 nobis in saecula saeculorum
 Amen.

Deus in pace et tranquillitate
 regnat et regnabit cum
 nobis in saecula saeculorum
 Amen.

Vallis Iosaphat ordo.

*P*urpureoquaquàmembra inducuntur amictu:
Qui solis nobis penè tributus honor.
Cumq; alijs monachis vetitum sit vestibus uti,
Commendet rubeus, quas tyriusve color.

*Q*uod vetitum est alijs monachis, nobis licet unis:
Gratia quæ tanti signa fauoris habet:
Soli etiam erepto ut dicamus iura pudori:
Litiget & nostro femina laesa foro.

F ij

Templa-

Willelmus de...

...
...
...
...

...
...
...
...

Temple...

Templarius.

Anno 1118.

HOc habitu, hac animi stetimus pietate potentes,
Dum recti nobis debita cura fuit.
Sed postquam fortuna animos mutare secunda
Cæpit, & est vitij cura ea victa suis.

Dum Curios simulare foris, potare domi dum,
Gaudemus, proni criminum in omne genus:
Memento quâ Europa patet cæsi undique eodem,
Teutonicis nostras liquimus exuias.

F iij

Cælestinus.

Canonicus.

Templarius.

Hoc libellus continet singula
et omnia que ad officium
et potestatem prefate
Cohortis et curie pertinent.

Item Curia prefate Cohortis
quodammodo continetur in
libro operis Cohortis et
Templarii et Curie.

F. iii. Capitulum.

His Cælestinus voluit nos vestibus uti
 Qui duos inter iussus habere locum est.
 Sineq, dum capis, hunc dico, qui Præsul in orbe, &
 Vrbe tua è monacho, Martia Roma, fuit.

Rursus Romano & monachus de Præsule, vitam in
 Cœrulea hac voluit claudere veste suam.
 Nempe nihil præter celum & caelestia cura
 Huic tam diuino templum fuisse viro.

Benedi-

14

14

14
14
14
14

14
14
14
14

14

Benedictinus.

(Cœpit ordo sub Ioanne I.
pontifice, anno 526.

CAssini (at cui iam non noti?) cœpimus, omni &
Exiguo sparsi tempore in orbe sumus.
Leges & nomen Benedictus tradidit, idem his,
Nos manibus, velis induit, ipse suis.

Inseruitq; librum dextra, baculumq; sinistra,
Et iussit memores esse quid illa velint.
Nimirum haud potuit magis apta, & idonea nobis,
Officia quàm quæ sint monitura, dare.

G Eremitico-

hominibus, anno 1540.
(Copia ordinis sub anno 1540.)

Benedictinus.

Christi (et eiusdem nominis) caput, cum
Exiguo spatio in ordine
Ager et nomen Benedictus in ordine
Nec manibus, et in ordine, ipse.

Inferius, librum dicitur, beatus
Et in memoriam esse quid illa
Nunc in hunc potest magis, et idem nobis
Officia quibusque in memoriam
G. Erenico-

Eremicola.

*Si cinis omnis homo, in cinerem quandoq³ resolui
Debet, quis debet gratior esse color:
Vilia quàm mea qua me inducere membra videtis
Est vestis? semper me admonet ille mei.*

*Dumq³ monet, iubet in solis, radicibus usq³
Contentum herbarum viuere posse locis.
Quisquis amas seruire Deo, fuge mœnia, & vrbes,
Apta silet studijs vnica sylua tuis.*

G ij

Claræ

Technicola.

Si quis omnia bona in cunctis
Debet quia debet quia debet
Vnde quia debet quia debet
Et debet quia debet quia debet

Quia debet quia debet quia debet
Cuius debet quia debet quia debet
Quia debet quia debet quia debet
Cuius debet quia debet quia debet

Clarae virginis ordo.

CLara dedit exemplum, Francisco edocta magistro,
Qui Franciscanis iura sacrata dedit:
Hoc habitu incedendi illis, quæ cuncta per os
Mecum, quæ in pretio curaq; mundus habet.

Arderent uni semper servire tonanti,
Huic cuperent noctu, huic posse vacare die.
Hæc misera, quæ non exemplo spernere nostro
Audetis vanas quas habet orbis opes.

Clar virginis ordo.

Clara dedit exemplum, Francisco dedit magister
 Qui Franciscanus iura sacra dedit:
 Hoc habuit incedendi illis: que cunctis per se
 Mecum, que in pretio curae, mundum habet.

Arbitri cui semper seruire conantur
 Hinc cupiunt, nocturnis posse vacare die.
 Ha misere, que non exemplo sperare nostro
 Audet, tunc quae habet orbi opor.

G iii Scholasticus

Sepulchralium ordo.

NOspenes est sancti custodia sancta sepulchri,
Quotriduo iacuit condita nostra salus.
Quod studio sat agat nostrum cum quisq³ diurno
Seruare, & cum iam tempora noctis eunt:

Gaudeat assidueq³ uni huic affixus, & haerens,
In sanctas vocem soluere, & ora preces:
Qua peregrinorum tandem quod munere raro,
Et stipe exigua viuimus, inuidia est?

Stella-

Sequentium ordo.

Oratio sancti Hieronymi
pro peccatis hominum
qui in hoc saeculo
vixerunt. Et cum in hoc saeculo
vixerunt.

Oratio sancti Hieronymi
pro peccatis hominum
qui in hoc saeculo
vixerunt. Et cum in hoc saeculo
vixerunt.

Stella

Stellatorum monachorum
ordo.

NOs quoq³ fulgentem stellam, qua Phœbus ab Horis
Iunctos mane viam carpere cogit equos,
Prægressamq³ Magos Solymam, gestamus, ad urbem.
Insigne, unde etiam nomen habere iuvat.

Idem de reliquo color est in vestibus, est qui
Stellatorum alijs, quos toga sola tegit.
Inter c³ hoc solum est monachos quod veste professos
Vivere stricta etiam nos mage lege decet.

H Sclauo-

Stellionum mendicorum

ordo

Notandum est quod in hunc ordinem
transierunt multi ex ordine
Sacerdotum et aliorum qui
hunc modum vitam ducunt

Item de re: que actor est in re
Stellionum alii vocantur
Item de hoc solent et in re
Item de re: que actor est in re
Item de re: que actor est in re

Sclauonianorum ordo.

NOs quoque quod paucis fas est vestimur amictus
Sanguineo, & rubri purpureiq³ sumus.
Sclauorum & nomen nobis aptauimus, illis
Pandere quod Christi cepimus ore fidem.

Lucrari multos huic nostrum est: vincere nostrum est
Non bene Tartareo subdita regna Deo.
Discite, mortales, vanis praeponere verum,
Qui mare, qui terras, qui regit astra, deis.

2. Editionen von 1512

Neque enim quod dicitur in 1. et 2. editione
2. editione. 2. editione. 2. editione.
2. editione. 2. editione. 2. editione.
2. editione. 2. editione. 2. editione.

2. editione. 2. editione. 2. editione.
2. editione. 2. editione. 2. editione.
2. editione. 2. editione. 2. editione.
2. editione. 2. editione. 2. editione.

Vespillonum ordo.

Vespillonum ordo vulgo despectus, & omen
Triste ferens, cui nos obuia pompa sumus:
Hoc humeros atro, & totum velamus amictu
Corpus ut officio congruat ipse color.

Nec nos trita mouent populi dicteria, cuius
Funesti stulto ducimur arbitrio.

Nam functos si efferre pium sub lege putatum est,
Nunc quoq; cur non sit condere membra pium.

Vespillonum ordo.

Vespillonum ordo est cuius deus est
Tunc scilicet cuius deus est
Hoc dicitur ordo. Et totum dicitur
Corpus et officio dicitur ipse color.

Et hoc est in mente populi dicitur
Fuerit illis dicitur arbitrio.
Et in hoc est dicitur per legem
Et hoc dicitur est dicitur in mente
Et hoc dicitur est dicitur in mente
Et hoc dicitur est dicitur in mente

HAc equites Rhodij quondam uti veste solemus:
Hoc habitu in duros bella mouere Getas.
Dextra rotans ens pro religione ruebat
In Turcas, clypeo tuta sinistra fuit.

Sed postquam Fortuna Rhodi, siue ordinis illa
Forte fuit, dominum est ferre coacta nouum.
Funesta quot quot reliqui de clade fuerunt,
Inde Melitenses marte tuentur opes.

Meliten-

செய்து காண்க.

Rhodius ordo

Melrose

Melitenfis ordo.

*O Rtum vrbs sancta dedit, Rhodus incrementa,
Melite*

*Nunc habet, & longum hic nos velit esse Deus.
Cruce alba indicium est sinceri pectoris, Atra
Vestis habet causas nec minus ipsa suas.*

*Quippe animi luctum hac testamur, Turcica q̄ tam
Tincta ferro latè spicula felle volant.
Quasi quando nigros Maiores torquebit in Indos,
Tum de mum ex toto candida vestis erit.*

I Fratres

O Tunc ubi sanctus dedit, Tunc incipit
 Melius
 Deinde. Et tunc incipit deus
 Incipit incipit et tunc incipit
 Incipit incipit et tunc incipit

Quippe cum hinc hactenus Tunc incipit
 Tunc incipit hinc hactenus
 Quippe cum hinc hactenus Tunc incipit
 Tunc incipit hinc hactenus

Fratres Hierosolymitani sub Gre-
gorio Sexto.

A Sexto lustro iam quingentesimus annus
Iusto sacra urbis ibat ab excidio:
Intra semirutam cætucum cæpimus illam,
Facto, communi viuere consilio.

Et quia terra cinisq₃ sumus quandoq₃ futuri:
Primus ut è terra corpore cæpit homo.
Terrens ac luteus color est in veste, rubra quæ
Signa crucis, proprij ut tesseram honoris, habet.

I ij Iaco-

Francis Hieronymus de Gie-

gorio de Gie-

Francis Hieronymus de Gie-
gorio de Gie-
Francis Hieronymus de Gie-
gorio de Gie-

Francis Hieronymus de Gie-
gorio de Gie-
Francis Hieronymus de Gie-
gorio de Gie-

Francis

Iacobita concha insignitus.

NOs reliquo misit diuisa Britannia ab ore,
Vndiq³ qua Oceano conditur illa suo.
Vtq³ ortum dedit hæc, sic inuenti ordinis olim,
Laudem nescio quis iure Iacobus habet.

Extimalitorea imitatur vestis harenas,
Flaua quidem, sed non flaua ea tota tamen.
Vtq³ magis posses scire in regionibus ortos
Æquoreis, pectus concha marina tegit.

Jacobus canonicus

Nonne quidam dicitur
Iacobus canonicus
Vt dicitur de his
Iacobus canonicus

Curia in omni
Flora quidem, sed non
Vt magis possit
Hec est, sed non

1701

1701

Nullatorum ordo.

Nullati nullo hoc corpus dignamur honore,
Atque ideo atrata veste tegi satis est.
Supplicibus nempe ille color gratissimus unus,
Sæpe etiam vires vocis amictus habet.

Porro quid præter nobis orare relictum est,
Ieiuno assiduas fundere & ore preces:
Quos nisi respicias vultu, Deus alme, benigno,
Tartarei regis vincula dira manent.

Hospitalis

William of Wyke

In nomine domini Amen
Episcopus Wyke
et alii
et alii

Tunc quidam presbiter noster
et alii
et alii
et alii

II

P Auperibus vigilat mea cura, & consulit agris,
*A*usaper exemplum, quapotis, ire Dei,
*T*ota nigra est vestis, sed pectus candicat intus,
*P*roximi & usq; pio languet amore sui.

*H*unc foueo aſſi duè, tergoq; lauoq; viciffim,
*E*xterna quamuis ſit procul ille domo.
*P*ro quibus officijs dic verba precantia, e gene,
*C*hriftus ut à vitij me quoq; labe lauet.

S Aluum hominũ per quem genus est è faucibus orci,
Et Stygium didicit rumpere posse iugum.
Præbuit, ut nomen, sic caussam vestis, ei quo
Conueniens aliqua hæc cum ratione foret.

*Q*ui purus scelerum vitam cum duxerit omnis
Expertem noxæ, quis magis aptus erat,
Quàm color hic purus, testatus gaudia, mente
Cerberæi capimus quæ domito ore canis?

2. Almus dominus per quem omnis terra
Et si quis dixerit: Dominus meus
Filius meus: et non fuerit
Communis alius: hoc cum meo fiet.

Qui per me factum est: cum dixerit: Dominus
Filius meus: et non fuerit
Communis alius: hoc cum meo fiet.

Hierosolymitanus ordo.

NOs quoq³ pullo habitu ex Solyma descēdimus urbe
Quæ fuit in cunctis urbibus una caput.
Nunc etiam sancti latatur honore sepulchri,
Quo triduo iacuit virgine natus homo.

Cuius ne quandoque parum meminisse putemur,
Admonet hac rubeis crux sui ubique notis.
Dextraq³ cum terram signet manus, altera librum,
Fert, qui mandat & carmina legis habet.

K iij

Clau-

Hic est dominus deus

Non quod pullo habuit ex solis ardore
Quia in cunctis et in omni tempore
Vincit etiam sancti in bonis operibus
Quod non habuit in cunctis et in omni tempore

Quia neque in hoc mundo
Admonet hunc in cunctis et in omni tempore
Dextram, cum terram signet manibus
Per primam et in cunctis et in omni tempore

Chap. R. iij

Clauigerorum ordo.

PEtri norma mihi, Petri lex vita, quis hunc non
Ordinis auctorem iactet habere sui?
Cui quia cœlestes donatum est claudere, clausas
Cœlestes q̃ datum est posse aperire fores.

Nos geminas vesti clauas inteximus atra,
Atq; hac insignes, cum ratione sumus.
Augustino alij stent, Franciscoq; potentes
Ergonos Petri ferre tropæa iuuat.

Iniefu-

Changierum ordo

Primi nominis P. viri sunt qui hunc non
Ordinis aut orationis habere possunt
Qui quia ceteris donatus est claudere claustra
Ceteris datus est posse aperire fores.

Quod genus est claustra non sunt viri
Sed, huiusmodi ratione sunt
Augustinus dicit, Franciscus potest
Ceteros P. viri non possunt.

Templa domus nobis sunt tecta q̃, nostra, labore
 Victitat & dextra, quod pote, quisq̃, sui.
 Nēve graues cuiquam sint nostri, hic sarcit, at ille
 Assidua ferrum mollit, & era manu.

Ast alter sexus, (neq̃, enim non femina nostri est
 Ordinis) artificii lintea pingit acu.
 Nempe hac vita fuit priscis, qui luce docebant,
 Et faciendo operi tempora nocte dabant.

Institutiones

De institutione
et officio
magistri
et scholarum

De institutione
et officio
magistri
et scholarum

*Arbitrium Augusta Romæ alter Iulus habebat,
Imperij & princeps Æmilianus erat.
Tempore quo nobis extremis inditum ab Indis
Nomen nunc etiam quod fuit antè, manet.*

*Nimirum inuentis nouiter tot gentibus, & quæ
Vndique sunt vasta oppida cincta mari.
Debuit accessis fieri ad sacraria nostrum,
Qui tegimus pura palli apulla toga.*

A R. In nomine domini Amen. R. In nomine domini Amen.
I. In nomine domini Amen. R. In nomine domini Amen.
I. In nomine domini Amen. R. In nomine domini Amen.
I. In nomine domini Amen. R. In nomine domini Amen.

I. In nomine domini Amen. R. In nomine domini Amen.
I. In nomine domini Amen. R. In nomine domini Amen.
I. In nomine domini Amen. R. In nomine domini Amen.
I. In nomine domini Amen. R. In nomine domini Amen.

Voluntarij pauperes.

*Non ulli studio scelerata pecunia tanto
Quæritur, & census diuitioris opes:
Quanto omnes gallas, irritamenta malorum,
Nostranec immerito, prouida cura fugit.*

*Ingens thesaurus nimirum ultronea nobis
Paupertas & opes maxima, habere nihil.
De reliquo magna est nudo per rura voluptas
Ire pede, & sanctæ huic oscula ferre cruci.*

Voluntatis p[ro]p[ri]etates.

Non est illud felicitatis p[ro]p[ri]etatis
Q[uod] dicitur, & tamen illud est
Q[uod] dicitur, & tamen illud est
Q[uod] dicitur, & tamen illud est

Ingenio d[omi]ni n[ost]ri n[ost]ri n[ost]ri
P[ro]p[ri]etates & q[uod] dicitur, & tamen illud est
D[omi]ni n[ost]ri n[ost]ri n[ost]ri n[ost]ri
Ingenio d[omi]ni n[ost]ri n[ost]ri n[ost]ri

I. iij. Jacobus

Iacobita ensifer.

INstruxit stricto dextram mucrone Iacobus,
Iussit & armatos semper habere manus.
Distinxitq; habitum, vestitus candidus atras
Ut tunicas, niueo & lana colore tegat.

Nimirum niuea ut testetur simplicitatem,
Fortem animum incunctis pallia nigra malis.
At gladius promptam fidei ad tutamina dextram,
Turcarum quotiens surgit in arma furor.

Præmon-

Jacobus capite

Insuper fidei deum amorem facit
Insuper est amor et semper habet amorem
Dilectum f. habundum. et semper habet amorem
T. tunc nunc et hanc color regat.

Amorem nunc et testatur simpliciter
Fortem amorem in cunctis pallis nigris
Atque hunc promptum fidei ad internam
T. uerumque dicitur fuit in armis
P. amor-

Præmonstratensis ordo.

NOrdbertus pietate potens, dignusq; merendo
Duorum sanctis inseri in ordinibus.
Ordinis est auctor nostri, da, Christe, quod audit
Nomine, repræstet, c uret & illud opus:

Præmonstratenses ut cum dicamur, adorati
Monstremus cæli quod bene ducat iter.
Monstratumq; alijs recte insistamus & ipsi:
Vita ut sit niueis par sine labetogis,

M

Teuto-

Trinitatis

Oratio
In diebus
Trinitatis
et Pentecostes

Trinitatis
et Pentecostes
et Trinitatis
et Pentecostes

Trinitatis
et Pentecostes

Teutonicus ordo.

(Anno 1330.)

T Eutoinci splendoris eques, Germana propago,
Pro vera haud lentire religione mori,
Vt fidei, Christe alme, tuae, & pietatis amantum
Dicuntur Rhodij dextra, sinistra sumus.

C rux in signe illis, crux grata in signia nobis:
Auspice qua quid non mens generosa facit?
Sint alijs aquile, torui sint signa dracones,
Hæc nostræ spes est unica militiæ.

M ij

Stella-

Tentorium splendoris est quod in
procedit hanc hanc hanc hanc
Vnde Christus in hoc mundo
Dumtaxat. R. hoc est in hoc mundo.

Gravissime illis curis tractantur
Anspice qua quid non minus
Sunt aliquid et curis suis
Hec nosse perest omnia munda.

Stellatorum fratrum ordo.

CRux stellata tegens pectus dat nominis omen
Nobis, quo quodnam pulchrius esse potest.
Promisso & pullo membra inducuntur amictu,
Hic placet ante alios, hic iuuat ora color.

Cæterum, ut in media veneramur luce Deum, sic
Diuinam tenebris usque vocamus opem.
Et ne nuda parum profint, ieiunia, cæli,
Assidua ad summiculmina, vota, ferunt.

M iij Purga-

Sebastianus sanctus ordo

Propheta et regum pater in dei nomine
Nobis quodammodo pulchrum est
Propheta et regum pater in dei nomine
The place and the church of a saint

Curum et in nomine sancto et in pace
Dignum est et regum pater in dei nomine
Et ne nuda parum proficiat, idcirco
Nihil ad sanctum regum pater in dei nomine

M. ii. 1000

Purgatorij ordo.

Candida sint alijs, sint pulláve pallia, nobis
Qui medius color est inter utrumque placet.
Intertexta cui clamat crux rubra colori,
Este, homines, memores tempus in omne mei.

Hæc q̃ adeo caussa ipsa fuit purgantibus ultro
A flammis quod nos nomen habere iuvat.
Purgati ritè hic ut non subeamus in æuum
Tartareo ardentes sulphure & igne lacus.

Antonia-

Targatorij ordo.

Chrida sunt alij sunt pilla uel pilla nobis
Qui melius color est inter cunctos placet.
Inter cunctos claret et uiriditate coloris
Est homines memores tempore in omni uita.

Hic est sanctus pater pater pater pater
A pater pater pater pater pater pater
Pater pater pater pater pater pater
Pater pater pater pater pater pater
A pater pater pater pater pater pater

ANton I, hoc habitu, quot quot sunt de grege, gaudet
 Semper qui indicium tristitie ater habet.
 Atra at ut illa tamen caelestis picta coloris
 Sit cruce, seu longa est instita, siue toga est.

Dextra campanam fert, quam per rura, per vrbes
 Dum pulsat, laxus corrogat era sinus.
 Quid dare turba negas? dederis quo plura, suilli
 Carnar I domina hoc vberioris eris.

N

Carthu-

Amos
 1. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Deus
 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

VNum ſi demaſit quingentiſimus annuſ,
Legibuſ ex quo ſtat regula noſtra ſuiſ:
In quibꝫ precipuum hoc, tota non carnibuſ uti
Vita, non quouis cetera eſſe die.

Et quia non minor eſt virtuſ quandoqꝫ tacere,
Quàm ſepe humaniſ, ſenſibuſ apta loqui:
Pythagora veluti iurati in verba, ſilemuſ
Plurimum, & ad ſolum ſoluimuſ ora Deum.

Comitatus

Carthaginiensis

Venerabili fratri nostro
Iacobus ex parte vestra
In quibus precipimus hoc et nos carissimi
Venerabili fratri nostro esse dic.

Et quia non minor est virtus quam dicitur
Quamquam in vestra scriptura
P. Ingentis et in vestra scriptura
P. Ingentis et in vestra scriptura
Huiusmodi

*R*es Italas Caesar ferro populatus & igni,
 Debita pro imperio dum gerit arma suo.
*N*os Mediolano extorres Federicus agebat,
 A barba nomen cui ratione datum est.

*S*ed mox dignatus venia permisit habendum,
 Hunc habitum, niue & vestis honore frui.
*V*ir mulierq; igitur tantillo tempore in, huius
 Ordinis, innumeris cœpimus esse locis.

N iij

Grego-

Et hinc Caput ferre populum et signum
Debit pro nobis et amantem gerit amicum
Nos Mediano extorret Federicus ager
Alber de nomen curatio dicitur est.

2ed mox dignum cunctis permissu habendum
Hunc habitum nunc et vestis honoris fuit
Nunc igitur tantum tempore in hunc
Ordinis numerus copiam est loci.

Gregorianus monachus.

PRæcipiente illo qui magnus nomine dici
Dignatus sacras tam bene adauxit opes,
Candidus huic vesticolor est, quam cernere promptus,
Si non quàm vestis, nos mage vela tegunt.

Pectore crux signata notat no spectore in ipso
Insculpatam quouis tempore habere crucem.
Cetera certa sua possunt constare figura:
Et tua iam properat proxima adire manus.

Ambro-

Gregorius monachus.

Præcipiente illo quidam monachus dicit
Dignam faciem habere debet opus
Candidus hinc vesticolor est; quam tenet promptus
In non quæritur, non magis vestigium.

Testor etiam signum non in spectore ipsis
In scriptum quoniam tempore habere curam
Cetera curia sua possunt esse in figura
Et tunc in propria proxima ad hunc modum.

Amplius

Ambrosianus ordo pullus.

Anno 385. vel
490.

*E*Rgo habitus non est hic cum gravitate decorus,
Nil fuci, multum simplicitatis habens?
Talem hunc gestabat, felix Ambrosius olim,
Non auro, aut opibus, Lydie Cræse, tuis,

*Sed felix pietate sua, & sermone deserto,
Nervosis blandi ac viribus eloquij.
Christe face ut velut is multa ad te millia verbis
Perduxit, simili fruge beemus humum.*

O

Augusti-

100

Arboreus orbis

Et regis non est hic tunc tunc decorus
Nunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc
Tunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc
Nunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc

2. Sed si pueri sunt, et si non sunt
Nunc tunc tunc tunc tunc tunc tunc
Christi facit ut velut in mundo est
Et tunc tunc tunc tunc tunc tunc

Angeli

O

N Vlli doctrina, nulli pietate secundus,
 Laudem Augustinus ordinis huius habet.
 Officium nostrum est hortari ad sidera mentes
 Erigere, à vili & tollere pectus humo.

Officium est vitium omne, malum ut, vitare docere,
 Virtutisq; vias ad supera astra sequi.
 Fac, Deus, ut quæ alijs sæpe inculcamus, ea ipsos
 Nos non fecisse haud arguat vlla dies.

Amos

Amos

Amos
Amos
Amos
Amos

Amos
Amos
Amos
Amos

Amos

Amos

Ambrosianus ordo candi-
datus.

Anno 385.

V Estenec in nostra quod carpasiure videbis,
Sis Momo lingua liberiore licet.
Albam nam quod nos illam preponimus atra,
Quis non hoc fieri cum ratione putet?

Auētor qui nobis primū extitit ordinis, uti
Albo præ pullo iure colore iubet:
Candidus omen habet quod faustum, triste quod ater,
Quod magis hic nocti conuenit, ille die.

O iij

Cruci-

150

Ambrosius ordinis

banus

Venerabilis in christo pater et dominus
deus meus in christo dominus
et dominus meus in christo dominus
et dominus meus in christo dominus

Auctoritas nobis praeiungitur ordinis
Alte per pullo nunc coloribus
Candidior omnibus habet quod fassus est
et dominus meus in christo dominus

Chloris

O

Cruciferi sub Innocentio III.

Nos quoq³ signum illud, mors in quo victa, nigraq³
Aula Dei, & stygij est ira repressa canis.

Nos quoq³ signum illud gestamus pectore, & atra
Contegimus meritò viliam membratoga.

Assidueq³ sacros dextra, laeva q³ libellos
Gestamus, cupida & volumus usq³ manu,
Otiane, semper vitiorum pabula, pectus
Inficiant vanis pernitiōsa iocis.

Eremita

Constitutiones III.

Incipit Constitutio
de Officiis
et de iurisdictione
eiusdem

Quod si quis
contra hanc
constitutionem
violenter
transgesserit

Incipit

Eremita Augustinianus.

NOsetiam, Augustine, tuos iactamus alumnos
Nos esse, atq; à te tradita iura sequi.
Siluicolæ dici at gaudentes, haud tamen omnes
Eligimus nobis denia rura domos.

Non minor est virtus vrbes nempe, oppida & inter
Veridica sanam spargere voce fidem,
Quàm solas inter soli sibi viuere siluas,
Et vastis Christum conceleberrare locis.

P

Specu-

Francis Augustinus

14
Quoniam
Venerabilis
Sacerdos
Episcopus

Non
Venerabilis
Sacerdos
Episcopus
Francis Augustinus

Speculariorum ordo.

*A Speculis nomen trahimus, gerimusq; per vrbes
Pallia, quæ sint quàm lilia pura magis.
Nupera nec res nos, ut se multi esse fatentur,
Sed potius priscis annumeranda sumus.*

*Signat crux stomachum nigra, & nos protegit omnes
Aduersus stygij principis insidias.
Circulus eiusdem & nos admonet usque coloris,
In se sic longa cuncta redire die.*

Speculationum

De rebus in se habentibus

De rebus in se habentibus

De rebus in se habentibus

De rebus in se habentibus

De rebus in se habentibus

De rebus in se habentibus

De rebus in se habentibus

De rebus in se habentibus

De rebus in se habentibus

*M*ens humilis lacrymis rorantia lumina terram,
Spectare, atque isto incedere more iubet.

*M*ens eadem tunicas intra sic brachia mandat,
Et iunctas arctè semper habere manus.

*A*mbulet exertis alius: nos sacra professos
Conueniens habitus cum pietate decet.

*C*andidus ergo etiā hic, scelerum testatur, amiētus,
Nos semper fœda velle carere nota.

Caradoc's obo.

• 01010001

Nos semper fecisse velle curare non
 Candidus ergo etiam hic laborum testatur, cuius
 Conueniens habuit cum pietate deest.
 Ambulabat exivit alius: nos facere professus

COLLIER

iii T

Constantinopolitanus ordo.

MOenia principium nobis laudata dederunt,
Quæ Constantini à nomine nomen habent.
Inde alias etiam in terrarum venimus oras,
Nec stant nostra uno templa sacrata loco.

Vestis summa rubet, viridis quam subter amictus
Spem nostram in Christo usque, usque virere notat.
Sed nec crux geminata vacat, quæ fulva monet nos
In signo hoc stygij vincier arma Dei.

Hungari-

Constitutionis ordinis.

M O B i a p r i n c i p i u m n o b i s l e d u n t d e b e r u n t
O r d i n e m c o n s t a n t i a m a n o m i n a t i o n e m d e b e r u n t
I n l i n e c o n s t a n t i a m i n t e r i o r e m c o n s t a n t i a m
N e c e s s a r i u m e s t n o s t r a c o n s t a n t i a m i n t e r i o r e m

N e c e s s a r i u m e s t n o s t r a c o n s t a n t i a m i n t e r i o r e m
I n l i n e c o n s t a n t i a m i n t e r i o r e m c o n s t a n t i a m
N e c e s s a r i u m e s t n o s t r a c o n s t a n t i a m i n t e r i o r e m
I n l i n e c o n s t a n t i a m i n t e r i o r e m c o n s t a n t i a m

H u g o

Hungaricus eques.

*S*anguinea tunica est, rubro chlamys inde colore,
Quas gerere Hungarico ex ordine gaudet eques.
Insigne est, viridis, quam malunt candidā, & atrum,
Crux alij, in laeva ut parte videre potes.

*D*a Deus hostiles perfringere pectore turmas,
Quas spernunt Christum, turba prophana, tuum:
Hungaricis iterum ut redeat fors pristina, regnis,
Inq, tuas laudes omnia rursus eant.

Q

Flagella-

Ille gaudens eductus

Significat enim illud quod dicitur
Quia in die illius erigetur
Illuminatio in oculis
Cuius est in luce et pax

Deus hostes per singulos pectoris
Quia in die illius erigetur
Huiusmodi neminem redemptum
In die illius erigetur

Flagellum

Flagellatorum ordo.

Martino VI, Pon-
tifice,

NE victrix caro se vitiorum in fortè barathrum
Præcipitet, spreta & rem ratione gerat:
Scinditur à nobis mordacibus illa flagellis
Assidue, & rubris pungitur usq; notis.

Nomine quo si quis mentis nos esse putabit
Non nostra, cura hic ipse medentis eget.
Vincere qui carnem, Stygij, & vult arma tyranni,
Non aliàs quàm sic, credite, victor erit.

Q ij

Cisterfien-

150

150

NE videri: curis & tristitia facit
Tunc p[er] se vultu & oculis
Sed hinc p[er] se vultu & oculis
Sed hinc p[er] se vultu & oculis

De vultu p[er] se vultu & oculis
De vultu p[er] se vultu & oculis
De vultu p[er] se vultu & oculis
De vultu p[er] se vultu & oculis

Anglia dat gratum nobis Cistercia nomen,
 Auctores Anglos ordo uti noster habet.
 Iura sodalitiū Urbanus, legesq̃ probauit:
 Pontificum qui alter nominis huius erat,

Concessitq̃ pedi seu pastoralis honorem
 Seu magis officijs addidit illud onus.
 Quidquid id est, atram vestem chlamis alba tuetur,
 Et rubro solea inducta colore placet.

Als das große Reich Christenheit
 durch den heiligen Geist
 in ein solches Reich
 verwandelt ist

Concordia
 seu magis
 Christiana
 Reformatione

Regina

*Q*ui Patriarcharū Hadriaca in Laurētius urbe,
 Subiecto dicit qua sacra iura mari,
 Iustinianorum primus de sanguine sedit,
 Hic nostri laudes ordinis vnus habet.

*Iure sodalitij qui nos dum & fœdere iunxit,
 Vestra dabit vobis regula nomen, ait:
 Indusio reliquum migrantem inducere amictum,
 Cura sit, & simili cingere veste caput.*

Bern-

Canon

Regulatio

¶ In nomine domini Amen
Sicut est in scriptis
Iste textus est de
Huiusmodi libris

¶ In nomine domini Amen
Iste textus est de
Huiusmodi libris

MO Est os mæsta decent, nigra hinc fuligine tinctū,
Ne mirere, caput nigra cuculla tegit.
Illa caput: vestis similis pertingit ad imos,
Ut consent quavis hæc sibi parte pedes.

Auctorem quæris tristis quicunque coloris,
Cūr ve oneret grandis brachia nostra liber?
In promptu quod quæris habe, liber utilis omni est
Tempore, Bernhardi cætera cernis opus.

R

Nouo-

Anno 1160.

Bernhardus C.

MOSES oratoris decem regum salutem
invenit. Regum salutem legi.
Moses oratoris decem regum salutem
invenit. Regum salutem legi.

Quod oratoris decem regum salutem
invenit. Regum salutem legi.
Moses oratoris decem regum salutem
invenit. Regum salutem legi.

Anno 1160.

R.

Nouorum fratrum S. Mariæ.

FRaterno Mariæ sociamur nomine, nt aus
Det Maria fratrum mutuo amore frui.
Postq³ huius vitæ decursa pericula donet
Cælestum æternis iungier ordinibus.

Inter ea interior vestis candore niuali est:
Exterior pullo posse placere cupit.
Nempe idem quia non est semper in æthere vultus,
Nostra alternatus hoc vivat ora color.

R ij

Scote-

Nonnulli dicunt 2. Mariae.

Primum Mariae secundum Romanos, Maria
 Deo Maria secundum Romanos Mariae secundum
 Post hunc videtur per hunc hunc
 Ceterum Mariae secundum Romanos.

Inter ea interior vestis colore nuda est.
 Exterior pullo posse placere cupit.
 Quod eadem pullo non est super in eadem vestis.
 Quod eadem pullo non est super in eadem vestis.

R ij Score-

Scotorum ordo.

*SI viridem in nobis quis demirare colorem,
Hic, reputa, gratus quàm sit ubiq; color.
Gramine vestiri campos viridante videmus,
Arboribus virides vere redire comas.*

*Nos etiam memores ergo nos graminis instar
Florere, & parua posse perire mora.
Excidat ut ne unquam hoc nobis fortasse, virorem
In vestitu ipso semper habere iuuat.*

R iij

VVencef-

Si viridem in nobis per deum color
Hic reparet, quia per deum color
Quamvis videret, et tamen videret
Arboribus virides videret color.

Et si etiam in nobis per deum color
Florere, et per deum color
Et si etiam in nobis per deum color
Et si etiam in nobis per deum color
Et si etiam in nobis per deum color

VVenceslata.

HOc habitu princeps voluit nos ordinis uti
Nostri, alba mentis qui foret indicium.
Idem ingens posuit, centum & sublime columnis
Templum: precipua quod fuit artis opus.

Iussit & hic media nos munera nocte tonantis,
Munera nos medio commemorare die.
Nimirum melius nihil est, nil quod mage prestat,
Quàm laudare Deum nocte, die q³ suum.

Iosephi

HOc aduice p[ri]nceps vobis nos ordinauit
N[on] est alia m[en]te p[er] hunc m[en]tem
Idem ingens p[er] hunc m[en]tem
T[em]p[or]is p[er] hunc m[en]tem

In hoc est hic m[en]te nos m[en]tem vobis
M[en]tem nos m[en]tem m[en]tem
N[on] est alia m[en]te p[er] hunc m[en]tem
Idem ingens p[er] hunc m[en]tem
T[em]p[or]is p[er] hunc m[en]tem

Iosephi ordo.

Patronus nobis is est, quem diapro pago
Dignatus patrio Christus habere loco est.
Dereliquo cinerem interula, exteriora colorem,
Intacta referunt pallia nostra niuis.

Det Deus ut, tanquam hic illibatissimus exstat,
Ille in se nostri quo admoneamur habet:
Humana nostrum semper se lege creatum,
Quisq; memor, vitis imperet usque suis.

S

Albatus

Ioh. 14. 15.

Et cum dicitur in eodem loco
Dixit enim pater in spiritu
Deus et filius et spiritus sanctus
In nomine patris amen.

Deus pater et filius et spiritus sanctus
Illi in se non est quod non sit
Hoc enim non sit semper se hoc
Quod est enim, cum sit semper se

Almus

Montis Oliueti monachus quacernitis vtor
Veste, vel intacta candidiore niue.
Iam rasum caput & mentum sunt symbola mentis,
Pullare in vetitum quam prohibemus opus.

Non nihil est vixisse orbi, & nunc viuere Christo
Soli, cuius inest pectore tantus amor.
Vnicum ut assiduo hunc studio meditemur: ut vnus
Curaq; sit noctu, curaq; nostra die.

Albanus ordo. omnia. Christi.

Montis. Omnia. montibus. et. terrarum. error.
V. p. vel. iustitia. et. iustitia. formam.
Iam. expone. opus. et. montem. in. iustitia. iustitia.
Pallare. in. virtutem. quam. per. iustitiam. opus.

De. subtilis. et. iustitia. et. iustitia. iustitia. iustitia.
De. subtilis. et. iustitia. et. iustitia. iustitia. iustitia.
V. p. vel. iustitia. et. iustitia. iustitia. iustitia. iustitia.
G. p. vel. iustitia. et. iustitia. iustitia. iustitia. iustitia.
G. p. vel. iustitia. et. iustitia. iustitia. iustitia. iustitia.

Gerundinorum ordo.

Nobis & nomen dedit & crementa Gerundus:
Causa Gerundini prima sodalitiij.
Insit & albatos semper procedere, iure
Exosus pulla non bona signa toge.

Addidit albatam ut signet pro pectore vestem,
Tania bis certis bis geminata notis:
De quib; cum virides referat pars una smaragdos,
Pars tanquam fuso sparsa cruore rubet.

Gertrudis

Nobilis et honesta de civitate
Florencie quondam de
Iure et auctoritate
Excellens in omni re

Alia de civitate
Florencie quondam de
Iure et auctoritate
Excellens in omni re
Florencie
Florencie

Bogardorum ordo atratus.

Nos quoq, Bogardi vel summo iure vocamur,
Sit modo cum venia, candida turba, tua:
Aqua quod pullo sic distinguamur amictu,
Ignoscas, non est omnibus vnus amor.

Nec quam veste alij credunt se ornari et alba,
In pullo est animi fortè colore minus.
Quot sunt ferme homines, tot sunt sententiae, & vnus
Quisq, suæ inuentum, sensaq, mentis amat.

Iohan-

Iohannita atricolor.

*O*rdinis à nostri reliquis discernit amictus,
Nos tecta & pullis pallia nigra togis.
Crux reliquum nobis commune in signe, videre est
Quam leuum intexam pallio habere latus.

Crux hæc quæ moneat pro signo fortiter armis
Vtendum in diros, barbaræ corda, Getas.
Ite viri, stricto nobiscum Turcica ferro
Imperia externos pellite ad Armenios.

T Iohan-

Johannis anicor.

○ Tunc a nobis velis hunc anicor.
Cuius a nobis velis hunc anicor.
Cuius a nobis velis hunc anicor.

Cuius a nobis velis hunc anicor.
Cuius a nobis velis hunc anicor.
Cuius a nobis velis hunc anicor.

T
Johann-

Iohannitæ rubeo vestitu.

*V*Estis rubra notat fusi nos, Christe, cruoris
Esse omni memores tempore velle tui.
Intextumq; ideo calicem gestamus in illa,
Crimina eodem quod sanguine nostra lauas.

*Sed neq; hoc ratione caret quod dextra libellum
Fert, seu nox sit, seu lux eat alma, manus:
Nimirum tua testatur promissa die ipso,
Testatur lapsa comeditanda die.*

T ij

Lazaritæ

Lazaritæ siue S. Magdalenæ
ordo.

*I*nterior, pulla est, niuea est extraria vestis,
Lazareo hic aptus nomini uterque color.
*I*lle quidem vita functo, tristiq; locato
Sarcophago, hic reducem dum videt ire diem.

*Q*uod nos dum factum assidue meditemur, ab illo
Dici etiam, haud alio, & nomen habere iuuat.
*Q*uisq; adeo potior, quàm cuius posserenasci
Nos decet exemplo vita secunda suo?

In nomine domini Amen

Oratio

Deus in excelsis
Miserere nobis
Quia tu es
Deus pater
Deus filius
Deus spiritus sanctus
Deus omnipotens
Deus omnipotens
Deus omnipotens
Deus omnipotens

Deus in excelsis
Miserere nobis
Quia tu es
Deus pater
Deus filius
Deus spiritus sanctus
Deus omnipotens
Deus omnipotens
Deus omnipotens
Deus omnipotens

T. iii. Amen

DEcretum est nil molle pati, nil more recepto
Induere, à nobis, lintea, lana procul.
Vosq³ adeo saluete vrbes, longumq³ valet:
In solis certum est frigora ferre locis.

Hicq³ cathenata veste uti, & ferrea tergo
Pectoreq³, ut noctu, pondera luce pati.
Scilicet, his etiam hic vsus non vanus in armis:
A solo humano ne tegere hoste putes.

VVilhel-

Der Herr von ...
...
...
...
...

...
...
...
...
...

Willig

*Siue V Vilhelmitas Burgundo à principe dicas,
Cuius mens in nos dextraq³ prompta fuit.
Siue Augustini dederis de nomine nomen,
Conueniens nobis illud, & illud erit.*

*Augustinus enim nostri ut fuit ordinis auctor,
Munere sic dicti creuimus usque decus.
Quin nec parua Bonus dedit incrementa Iohannes,
Sicq³ sumus dono, quod sumus omne, trium.*

Chaplin

Y

ORdo Capellanus pullumq³ atrumq³ colorem
Ceruleo miscens, membra tegenda tegat.
Quo sibi quid sacra turba velit sinosse laboras,
Vilis ait, color est, vilia membra sumus.

Conueniens ergo est habitus spernentibus omnem
Ornatum, blandis aptaq³ delicijs.
Non bene letitiam præfert in veste, dolere
Æquius est culpa quem malefacta sua.

Capitulum

Christi in cruce

Oratio Christi crucis
Christi crucis
Christi crucis
Christi crucis

Christi crucis
Christi crucis
Christi crucis
Christi crucis

Christi crucis

Vmbrosæ vallis monachus.

Anno 1060.

Vmbrosæ vallis monachi ratione vocamur
Hac, simili in nobis est quia valle domus.
Auctor nescio quis cuius Gualbertus in eum
Hanc auctæ laudem religionis habet.

Urbs Augusta caput celo, Florentia, tolle,
Nobiscum & precibus, dum datur hora vaca.
Nec vicina tibi contemptus templa colentes,
Quorum habitum admirans extera terra videt.

V iij Carthu-

ME quoq, Carthusy fraterno iure fatentur
Albati, esse sui in parte sodalitij.
Vestitus sed enim quia nobis pullus, at illis
Candidus est, à se seorsum habitare iubent.

Nec refert sanè hic utrum iungamur, an ades
Diuersas statuât ille, vel ille, sibi:
Dum modò in ætherio cincti iungamur olympo.
Hoc da, pro vili & cætera, Christe, iacent.

Cella-

Cellularius frater.

CEpimus à cellis nomen, quia semper in illis
Nostra agris gnaue cura, laborq; vacant.
Quos adeo haud timide nostri est accedere moris,
Ut neq; mors telis nos fuget ipsa suis.

Illalacet regnet per rura, per oppida victrix,
Sternat & infamim corpora cuncta lue.
Nos tamen intrepidi morientum claudimus ipsa
Lumina, & hinc facili contumulamus humo.

Coloniae Sanctae

Quoniam deus noster qui semper in illis
Nobis agit etiam in hoc mundo
Et nos in hoc mundo in illis
Et nos in hoc mundo in illis

Et reges per nos et per nos
Et reges per nos et per nos
Et reges per nos et per nos
Et reges per nos et per nos
Et reges per nos et per nos

Eremicola Benedictinus.

NOs quoq³ te auctorem nobis laudamus eremum
Laudandi, ætherei, pars, Benedicte, chori.
Vestituq³ ipsum hoc testantes, utimur atris
En tunicis, iussis turba dicata tuis.

Ergo quantum alius docto sermone meretur
Laudis dum sanctam personat ore fidem.
Tantum nostra etiam sæcli fuga laudis habebit,
Felices, quibus est vivere vita Deo.

Incipit Evangelium secundum Mattheum

Novus ordo salutis in nomine domini Amen
Incipit Evangelium secundum Mattheum
Capitulum primum In illo tempore
Jesus Christus in diebus illis

Exo primum in illo tempore
Incipit Evangelium secundum Mattheum
Capitulum primum In illo tempore
Jesus Christus in diebus illis

Incipit Evangelium secundum Mattheum

Sacerdos libera siue Beguina.

V Estales olim sacris per lustra peractis
Bis tria, se poterant consociare viris.
Namq³ decem primos discebant rite per annos,
Quæ facerent annis sacra quoq³ inde decem.

Quæ restant per lustra duo stata festa docebant,
Et iam legitimi fas erat esse tori.
Nubere nos quouis momento, qualibet hora
Possumus, & legum liberaturba sumus.

ET me piscis alit, sed enim quod discolor, atra,
 Vestimenta intus. candida, veste tego:
 In caussa est indoctus uti secernar ab illis,
 Doctrinam comitem qui pietatis habent.

Hincq; etiam longos fas est nutrire capillos,
 Cum reliquis rasum laus sit habere caput.
 De reliquo tonsis, Deus, in tonsisq; perinde
 Da tecum astringeri regna habitare poli.

Canonica

Canon

Canon

Et me p[er] h[oc] s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m] p[er] h[oc] s[an]c[t]u[m]
Vestimentu[m] s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m]
In casu[m] s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m]
Doctrina[m] s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m]

Hinc etiam longior s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m]
Cunctisq[ue] s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m]
Declivior s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m]
Data s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m]

Canon

Canonica sacerdos.

*S*acris hoc habitu incedit deuota sacerdos,
Virgineus tenero cui nitet ore pudor.
Compositam mentem nimirum exornat amictus
Compositus, posita & non sine lege coma.

*L*onga puellares nec dedecet instituta gressus,
Qua nunc cur sit vellere texta rogas?
Simplicitatem animi demonstrat labe carentis,
Et casta pandit dona pudicitiae.

Y

Forci-

Compendium

2. Alibi in libro de hunc
I. de hunc in libro de hunc
Compendium de hunc

I. de hunc in libro de hunc
I. de hunc in libro de hunc
I. de hunc in libro de hunc

Forciferorum ordo.

*Alba mihi est vestis talos à vertice ad imos
Quæ niueo nostris iure colori placet.
Nil niue calcata non dum usquam est purius, & nos
Purum animum in puro corpore habere iuvat.*

*Quod melius qui quam poteramus veste fateri:
Indicij arcana hæc mentis ad instar habet.
Nec frustra medio est intextus pectore forfex:
Tu tamen ingenio quære quid ille velit.*

*S*Æcula iam plenus quot constat mensibus annus,
 Præterea æstates terq; abiere decem.
 Paulo Paulini cum cœpimus esse magistro,
 Et solis vitam ducere velle iugis.

*Q*ui sapiet, turbam vitet, iactatio mentis
 It turba quaquà, ut crimina mille, comes,
 Turbam, inquam, vitet, quisquis bonus esse laborat,
 Peccandi causas compita semper habent.

Cruciferi candidati.

In te a tota pedes vestis nos cingit adimos,
Quam vili mediam stringere recte iuuat.
Terra torus nobis semper, nec nota voluptas
Est pluma, molles efficit illa viros.

Sed neq, quam lectum, cura potiore culinam
Instruimus: nimiam & fons leuat vsque sitim.
Delitias alij media sectentur in aula,
Nobis rura inter sobria vita placet.

Legat-

Crucifixion

I. In the first part of the
the first part of the
the first part of the
the first part of the

the first part of the
the first part of the
the first part of the
the first part of the

Legatus Apostolicus.

*S*edis Apostolicæ diplomata spargere nostrum est:
Perq̃ peregrinas mittere scripta manus.
*R*ursus & à magno si quis quid Prasule poscit,
Poplite quem posito Roma salutatur ouans;

*P*er nos confieri solet omne hoc: gratia quorum ut
Maxima cum fuerit, maxima semper erit.
*P*rincipibus placuisse aly, nos principum & ipsi
Iactamus summo nos placuisse patri.

Z

Regu-

Legatus Apostolicus

Stile Apostolicum dignum Legatus noster est:
Tunc peruenit in hunc locum.
Rex in eum venit et eum honoravit.
Eodem tempore Legatus noster

Per noscitur legatus noster et honoratus
Maxime cum sit in hunc locum.
Principibus placuisse et nos honorari.
Lectum hunc nos placuisse.
Legatus

Regularium seu dominorum
chori ordo.

Regula certa mihi nomen, legesq; dat, aut si
Hoc aliud nomen vindicat ordo sibi.
Certè hoc non poterit, proprio quo iure vocamur
Officij, domini & pro ratione, chori.

Cantus & psalmi, nimirum atq; organa nobis
Sunt studium: summo & vox operata Deo.
Ductores celebrent alij, terræq; monarchas,
Unicus hic nobis usq; monarcha placet.

Regimentum de ...

chion ordo

R. E. ...

H. ...

C. ...

Officium ...

Carum est ...

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

Crucigeri atrati.

*Q*uid cruce signatum pectus velit, haud reor ulli
Ambiguum: nempe hanc pectore ferre decet.
Non dico exterius vesti intextam modo, at ipsis
Inscriptam interius menti animoque magis.

*Unica crux siquidem nostris medicina malis est,
In cruce, Christe, orci victor ad astra redis.
O magno semper venerandum symbolum honore,
Vindice te Styga nil cur vereamur erit.*

Incipit

Incipit Evangelium secundum Mattheum
In illo tempore Jesus ait discipulis suis
Dilecti mei non timeatis homines
quia non possunt nocere corpori
sed anima que est ante patrem
in inferno

quia anima spiritus in inferno non moritur
in cruce Christus crucifixus est
omnes semper cruci et sepulchro honoris
fuerunt et signum crucis

Incipit

Franciscanorum ordo.

FRanciscanus honos cinerem referente colore est
Veste uti, & rasum semper habere caput.
Quemq; alij collo medio nos corpore funem,
Gestamus, nummi nesciaturba, patres.

Esse parum est patres, fratrum quoq; voce vocari
Gaudemus: verum est qui pietatis amor.
Nimirum affectu, in nobis qui maximus olim est,
Fratres consilij dexteritate patres.

Obfer-

Incipit tractatus de

Tractatus de...
Vnde dicitur...
Quod est...
Quod est...

Est primum...
Cauda...
Innotuit...
Præter consilium...

Oratio

Observantium Franciscanorum
ordo.

Anno 1212.

Nos reliquo auctoris discernit ab ordine nostri

Non tam vestitus, quam ratio ipsa cibi.

Nam reliqui certis cupiant cum posse diebus

Carne uti, & pingui de petasone vorent.

Elixifq; nec abstineant, assisq; ferinis,

Et quacunq; caro cocta placere potest.

Nos solis ventrem latrantem pascimus herbis:

Crudum & delicias saepe vocamus olus.

a

Carmelita.

Carmeli fratres meritò de monte vocati,
Principium nostra qui pietatis habet.
Inde agros passim, passimq; impleuimus vrbes:
Fama nec est paucis cognita nostra locis.

Nescit enim illustris virtus pietate latere,
Non magis quàm medium sol tenebrare diem.
In solis iaceant terrarum pondera terris,
Nos decet officij quemq; monere sui.

Dominica-

ordo Dominicanorum ordo.

*S*unt qui precedant nos longè etate, fatemur,
Nec laudem hinc noster vindicat ordo sibi.
*S*ed propriam nobis contra quam nemo negabit.
De tali hac certum est cedere velle nihil.

*Q*uantū etenim reliqui vincunt nos tempore, tantū
Nos numero ante illos turba diserta sumus.
*E*rgo suis alij statuant sacraria, nobis
Hic templi, ingentis qui modus urbis, erit.

obiO

a ij

Valetudina-

Valetudinario feruentium ordo fœ-
mineus.

Non ego deuotas ausim temerare ministras,
Quæ sanctis celebrant cœlica templa choris:
Sit licet ipsarum laus maxima, maior at illa est,
Quam noster meritò vindicat ordo sibi.

Quippe Deum laudant etiam ratione carentes,
Dum varia in laxant murmura guttur, aues.
Nos peregrinorum, atq; egrorum lassa fouemus,
Assiduaq; libens membra leuamus ope.

Ordo

A Triade est nobis, quæ continet omnia, nomen:

Nomine quonullum gratius esse potest.

Hispanis certè longè notissimum in oris,

Quaq, suam Betis, quæ viam Iberus habet.

Stipem ubi dum, redimi quæ possint Turcica collo
Gestantes sanctam ob, Mauræve vincla fidem,
Cogimus, in certam spem surgimus & fore quondam
Nostra etiam à Stygio libera colla iugo.

Alborum Spirituum ordo.

Bonifacio IX, Pontis
fice.

*S*pirituum alborum censemur nomine, si non
Nos Bogardorum voce vocare iuvat.
*U*tq; vides ipsa nomen vel veste tuemur,
*Q*ue pura Specimen simplicitatis habet.

*F*irmanit vero nos nostraq; cæpta probavit
*R*omani præsul maximus imperij.
A bene qui nonus faciendo nomen habebat,
*A*d plures sæclis hincq; duobus ijt.

FRANCOFORTI
AD MOENVM, EX OFFICINA
MARTINI LECHLERI, IMPEN-
SIS SIGISMVNDI FEYRA,
bendij.

M. D. LXXXV.

FRANCORTI
AD MOENVM. EX OFFICINA
MARTINI FRUCHTII IMPR-
S. SIGISMUNDI VERNI
Soleus.

M. D. LXXXV.

FRANCISCI MODII

Liber singularis:

IN QVO CVIVSQVE ORDINIS Ecclesiastici origo, progressus, & vestitus ratio breuiter ex varijs Historicis quasi delineatur.

Ad

NOBILISSIMVM IOANNEM CHRISTOPHORUM Neustetterum, cognomento Sturmerum; Bambergensem, VVirum zeburgensem & Combergensem Canonicum,
&c.

Francoforti impensis Sigismundi Feyrabendij,

M D XXCV.

FRANCISCO MODII

Libellus singularis

IN QVO CONTINETUR

omnis doctrinae

et scientiae

et artis

et ingenii

et virtutis

et morum

et habitus

et omnis scientiae

M. D. XXCV.

Franciscus Modius Lectori S.

IRARI Te nolim, amice Lector, si hic tibi libellus de phrasi sibi parum interdum constare videbitur, siq̃ adeo multa in eo delicatis tuis auribus, vt semilatina alia, alia nimis protrita, quadam etiam plane barbara non satisfacient, non aliter enim velis nolis hac tradi possunt: nisi sorte in rebus nouis vetera aliquis vocabula vsurpanda putabit, quotiesq̃ exempli gratia, sacerdotis aut presbyteri vox occurrit, toties flamen dicendum fuisse, atque ita de ceteris contendet, cum quo tam Latino, imò nimis Latino, mihi pugnare nunc quidem non est consilium, quòd vel communibus verbis res in medio positas & vsitatis explicasse satis putem, vel hoc certè cuius sufficere posse existimem, vt dictionis inaequalitas quoque, quaecunque occurreret, quo excusetur, habeat, libellum hunc in summa temporis angustia non scripsisse me, sed exscripsisse potius, de verbis securum, dum rem hic tam latè patentem, quam norunt illi, qui ante me huiusmodi compendia colligere tentarunt, paucis paginis chartisq̃ explicatam darem. De cetero vale nunc, & qualibuscunque his fruiere, absolutioraq̃ ab ocioso aliquando expecta.

DE PONTIFICIBVS RO- MANIS EORVMQVE CONSTITV- TIONIBVS.

DE OMNIVM ORDINVM RO-
manæ Ecclesiæ subiectorum homini-
bus sacris initiatis dicturi, quàm bre-
uissimè res tam latè patens, tamque
altis antiquitatis, ac tot retro seculo-
rum abditis eruenda patietur, à quo
potius initiū faciamus, quàm ab ipso
capite totius eiusdem Romanæ Ec-
clesiæ, quem Papam, seu alio nomine
Pontificem maximum dicimus. Igitur hic, siue Pontifex est
eorum exemplo appellatus, apud quos vetustissimis quoque
temporibus qualiumcunque tum sacrorum summum ius erat,
quosq; Scæuola I. C. à posse & facere, Varro verò à pontis publi-
cij cura sic nominatos censet, seu Papa potius, quod Latinis so-
nat pater: sic enim ab ipso B. Ignatio tertio post B. Petrum An-
tiochiæ Episcopo disertè Ep. i. & quidē his verbis indigetatur:
Πρὸς Μαρίαν ἡγουσιν πρεσβυτέρους ὅτι ἐν τῇ Ρώμῃ παρὰ τοῦ μακρείου Πάπῃ Ἀνακλήτῳ,
hic, inquam, Romanæ Ecclesiæ princeps, originem dignitatis
& prærogatiuæ suæ ad ipsum D. Petrum conditorem eius refe-
rens, absolutamque in vniuersum clerum habens potestatem,
multa iam inde à principio ad nostra vsque hæc tempora, qui-
bus ducentessimus trigessimus (vt amplius triginta octo pseu-
dopontifices mittam, per schisma, aut factionem creatos, ideo-
que in legitimorum numerum non relatos) ex ordine præest,
& ad venerationem sui, & ad religionis propagationem, con-
seruationemque sanxit, edixitque nonnullis etiam ritibus, ce-
rimoniiisque moribus atque vsu ipso introductis, quibus res
Eccle-

Vide Varronē
libr. 4. de ling
gua Latina.

Ecclesiastica hodieque durat. de quibus ut distincte paucis differamus; priori loco de institutis ipsorum pontificum, inde de iis agemus, quæ ad eisdem quoque pertinentia, non tam legi, quàm obseruationi, atque vsui debentur, longeque atque inueteratæ consuetudini, quæ in multis pro lege, imò ante legem adeo est ipsam. Ergo ad ista quod attinet

Alexander V. seu, vt volunt alij, VI. à B. Petro Pontifex, & aquæ lustralis consecrationem, & aquæ cum vino mixtionem Eucharistiæ, itemque ne communi in posterum & fermentato pane Eucharistia celebraretur, Traiani Imp. temporibus primus sanxisse fertur. Anno Christi 109.

Telesphorus ab Alexandro, quem diximus, secundus, hoc est, octauus, aut certè nonus ex ordine Papa, quadragesimalis ieiunij, quod sub Pascha præcipitur obseruationem. 127.

Pius, primus hoc nomine, successor Telesphori, aut, vt alij, Hygini, vt pascha die solis siue Dominico celebraretur. 142.

Anicetus & ipse Pij I. successor tonsuram Ecclesiasticorum. 153.

Zephyrinus siue Seuerinus Papa XIV. vel vt alij XVI. vt vitreo calice cœna Domini administraretur. 198.

Vrbanus XVIII. Pont. vt censent Pontificiarum vitarum scriptores plerique, at huius nominis primus, ieiunium quatuor temporum. 223.

Antherus XX. in numero, vt vitæ martyrum per Notarios conscriberentur. 236.

Fabianus Antheri successor excommunicationem in eos, qui Ecclesiasticos iniuria affecissent. 237.

Dionysius I. Pontifex vigesimus sextus, definitiones prouinciarum, diocesium & parochiarum. 260.

Felix, qui Dionysium in Pontificatu secutus est, dies festos, & sollemnes ritus templa dedicandi. 271.

Eusebius XXXII. Pontifex festum inuentionis S. Crucis.

310.

b 3

Melchia-

Anno Christi

311. Melchiades, eius successor, die Dominico non esse iunandum.
314. Syluester, Melchiadi item successus, extremam unctionem, & ut chrisma à solis Episcopis consecratur.
336. Marcus XXXV. ut symbolum sub Euangelij recitationem canatur.
366. Damasus XXXVII. vel ut alij XXXIX. ut psalmi choris alternantibus canerentur, & ad cuiusque psalmi finem accineretur Gloria patri, &c.
384. Syricius successor Damasi, ut, qui viduam in matrimonio habuisset, ad sacerdotium non admitteretur.
398. Anastasius I. Syricio successus, ut ad recitationem Euangelij ab omnibus assurgeretur.
401. Innocentius XLII. inter Pontifices, sed hoc nomine primus, diei sabbathi ieiunium, & ut pax ante communionem daretur.
416. Zozimus eius successor, cercorum pridie paschæ consecrationem.
423. Cælestinus primus, alter ab Zozimo, Offertorij ceremonias.
440. Leo I. Pontifex XLVII. ut Letaniæ canerentur, Alleluia autem & Gloria in excelsis Deo, toto quadragesimali tempore subiceretur.
492. Gelasius LI. ut Biblia in Canonicos libros, & Apocryphos diuiderentur.
530. Bonifacius II. Pont. LVII. ne Episcopi successores sibi nominarent.
590. Gregorius I. Pont. LXVI. Missæ introitum, & ut Kyrie eleeson nouies caneretur intra Quadragesimam.
604. Sabinianus Gregorij I. successor, ut horæ in primas, tertias, & nonas tribuerentur. sub eoque campanas in usu esse coepisse quidam volunt.

Bonifacius

Bonifacius III. vt Ecclesia Romana pro capite, & prin- Anno Christi
cipe omnium Ecclesiarum haberetur. 605.

Bonifacius IIII. immediatus Bonifacij III. successor, 606.
Pantheum ab Agrippa olim dedicatum diis omnibus, conse-
crauit B. Mariæ, & omnibus sanctis, passim tum multis toto or-
be aut templa noua ædificantibus, aut veteribus, pro gentilium
nominibus numinum, sanctorum nomina indentibus.

Bonifacius V. alter ex ordine à Bonifacio quarto Pont. 617.
Ecclesias asyla esse iussit.

Eugenius I. Pontifex LXXVII. Carceres ab Episcopis 654
fieri voluit, in quibus Clericos ipsi punirent. Monialesque abs-
que graui causa monasterio suo exire vetuit.

Leo II. Pont. LXXXII. Baptismum quotidie administra- 682.
ri permisit.

Sergius I. Pon. XXCVI. in Missa ter cani iussit, Agnus Dei. 687.

Zacharias Pont. XCI II. vetuit vendi infidelibus Chri- 741.
stianos.

Hadrianus II. Pont. CIX. Imperatoris suffragium ad 867.
Pontificis electionem nullo modo necessarium censuit.

Innocentius II. Pont. CLXXI. excommunicauit, sacris- 1130.
que interdixit iis, qui sacerdotem verberassent.

Innocentius IV. Pont. CXXCVII. Cardinalibus rubros 1243.
pileos gestandos dedit, monachorumque multas orientes tum
familias variis donauit immunitatibus.

Vrbanus IV. Pont. CXXCIX. festum corporis Christi 1261.
instituit.

Bonifacius VIII. Pont. CC. Iubilæum instituit. 1294.

Bonifacius IX. Pont. CCX. vel vt alij CCI. aiunt non-
nulli etiam CCV. Annates induxit. 1389.

*De alijs circa Pont. morib. introductis eius-
demq. Electione.*

Atque hæc quidem ex multis pauca sunt-que breuiter hîc
com-

commemoranda putauimus, de Pontificum constitutionibus; nam alia pleraque his consimilia, moribus, vt diximus, introducta sunt, & ad ipsos Pontifices in primis pertinentia maximè illud, quod statim à principio dignitatis suæ, & ante ipsam inaugurationem adeo, nomen plerique mutare consueuerunt, quæ res à Sergio II. initium habuit, qui cum prius Os porci diceretur, ad nominis eius obsecnitatem tollendam, aliud sibi honestius optare iussus est: manante inde licentia nominis pristini deponendi, atque aliud quodcunque libitum eligendi, etiam in posteros. simile est, quod humeris hominum sublimis Pontifex gestari solet, nam & hoc inde ortum videtur, quod cum Stephanum II. ob egregias virtutes sibi eximiè carum populus recentè in pontificem electum exultabundus in humeros suos sublatum in ædem Scruatoris ad Lateranum deportasset, successores quoque eius eundem sibi honorem haberi æquum existimarint. prætereo sciens, & pedum venerabundam osculationem, & infinita alia, quæ quod à vulgari notaque causa summæ reuerentiæ estandæ nata, ad nos perdurarunt, peculiaribusque adeo libris tractatu accuratiore excusuntur, summa rerum fastigia sequenti silentio transmittenda potius, quàm parum plenè examinanda duxi, transiturus iam nunc ad alia, nisi verbo etiam prius de iure eligendi Pontificem admonendum Lectorem existimarem: quod quidem ad Constantinum Magnum vsque penes collegium sacerdotum Romanorū fuit, veniens inde ex parte in populi quoque Romani potestatem, sed sic vt Imperatori probata demum ab vtrisque facta electio rata esset, hocque durauit ad annum DCXXCV. quo tempore potestas integra hæc sacerdotibus, populoque Romano remissa est à Constantino IV. Imper. quod tamen non diu obtinuerint, more confirmandi Pontificem, mox ab Orientalibus, Imperatoribus, ad Occidentales, Carolum magnum, & posteros eius translato; donec postremo anno MLIII, Nicolaus II. ad Car-

ad Cardinales suos pontificum electionem traxit. quod hodie-
q; durat. nam licet tum quoque electio talis, tam à sacerdoti-
bus, quàm à populo Romano comprobanda esset, possentque
creari pontifices etiam illi, qui Cardinalitij non essent collegij,
vtrumque tamen breui post tempore antiquatum est.

De Cardinalibus, eorumq; origine.

Cardinales coeperunt (Francisco Zabarello & Martino
Cisterciensi historico auctoribus) anno CCXXXI. sedente ne-
scio quo Pontiano, cuius temporibus iidem aiunt Romę sacer-
dotes Cardinales fuisse CCXXXVI. Certè anno CCLXVII.
Marcellus p.m. qui titulos presbyteris diuisit, constituisse legi-
tur Cardinales XV. qui mortuos sepelirent, & infantes bapti-
zarent. Hęcque vera est, consentientibus etiam Bibliothecario,
Damaso, & Platina, origo Cardinalium, sic appellatorū,
vt ventos Cardinales dicimus: quod nempe inter sacerdotes
eximij, eorumque primarij essent. licet Canonistę in c. sacro-
sancta ad finem 21. distinction. itemque in c. vbi periculum. §.
hoc sacr. de elect. lib. VI. à cardine dictos velint, qua vt cardine
hostium, ita Ecclesia bono eorum consilio regatur: prætereo
alios, qui etiam his alieniora fortasse somniant, scapos Cardi-
nales, trabes cardinales, tigna; adeo cardinalia ex Vitruuio
crepantes, quæ ego præter rem esse certo persuasum habens, eò re-
uertor, vt, quod verum est statuens, nihil aliud primò cardina-
lem diu fuisse asseram, nisi cui ante alios cura animarum man-
data esset: attestante hoc mihi præsertim Georgio Magno mul-
tis locis libri primi epistolarum suarum. sed cum Bonifacius
III. ab Imperatore Phoco impetrasset, vt in omnes Episcopos
prærogatiuam haberet: coeperunt Cardinales quoque paula-
tim in eandem amplitudinem excrefcere, cuius hodieque sunt:
obtentio post varias contentiones Imperatorum, & populi Ro-
mani

mani de Pontificis electione, eius per se creandi primùm iure, & inde accepta anno ferè MCCXLIII. ab Innocentio IV. potestate equo, ac galero rubro vtendi, in illud argumentum, oportere eos pro religionis defensione sanguinem suum effundere, si ita res postulet, debere semper esse paratos, addidit deinde Paulus II. vestem quoque coccineam. Cœpitque ordo eorum in tria genera sic diuidi, vt alij Episcopi sint Cardinales, & ij quidem numero sex, Ostiensis, Sabiniensis, Portuensis, Tusculanus, Prænестinus, & Albanensis; alij presbyteri, alij rursus Diaconi; neutrorum tamen certo definito numero.

De Episcopis, eorumque origine & officio.

Vide L. ult. D. de muner. & de honor. Itēque epistolam V. l. libr. X. Ciceron. ad Att. Episcopus Græca vox est, idem ferè apud illos sonans, quod apud nos Speculator, proprièque vt Martianus scribit, ij dicuntur Episcopi, qui præsunt pani, ac cæteris rebus venalibus, quæ populis ciuitatum ob quotidianum victum necessarie sunt. Vnde Pontificibus id nomen inditum par est credere, quia quemadmodum illi quæ ad vitam humanam sustentandam pertinent, procurare debent, ita horum vigilando, docendo, bene agendo, animarum salutis consulere interest. id quod vel Clementis I. Pontificis declarat præscriptum, qui fertur decreuisse, vt Episcopalis cathedra in eminentiore templi loco collocaretur, sicut hodieque seruatur, vnde Episcopus vndique speculari posset. Cæterum olim Episcopi vocabantur Presbyteri, teste non vno in loco D. Hieronymo, & præsertim in epistola ad Euagrium, vbi dicit quæ de causa Episcopi primùm esse cœperint, ita scribens: Quod autem postea vnus electus est, qui cæteris præponeretur, in schismatis remedium factum est, ne vnusquisque ad se trahens Christi Ecclesiam rumperet; nam & Alexandria à Marco vsque ad Dionysium, presbyteri semper vnum ex se electum Episcopum nominabant: quomodo si exercitus

Exercitus Imperatorem faciat, aut Diaconi eligant de se, quem
 industrium nouerint, & Archidiaconum vocent. Quid enim
 facit, excepta ordinatione Episcopus, quod presbyter nō faciat,
 &c. ex quibus verbis etiam illud discimus, creandi Episcopum
 ius etiā penes sacerdotes olim fuisse, quod adeo verum est, vt so-
 li primū diu, inde cōmunicata hac cum plebe potestate, quē
 vellent Episcopum sibi presbyteri, & diaconi optarent: qui
 mox à cæteris prouinciæ eiusdem Episcopis, ex præscripto Ni-
 ceni concilij initiabatur. Quorum vtrumque nunc in Pontifi-
 cis manu est, post multam & variam alternationem in hac re,
 disceptationesque non paruas, qui & creat Episcopos, & conse-
 crat, vel secundum præceptum Niceni conuentus initiari curat.
 Nisi quòd etiam hodie hīc reges, & populi nonnulli hoc ius
 Pontifici integrum & illibatum manere non sinunt.

De Patriarchis.

Patriarche primis temporibus per aliquot CCCC an-
 nos dicebantur iidem, qui & Metropolitæ, & Archiepiscopi, Vide concilium
Cōstantinop
lit. 2. cano. 36.
& Iustiniani
nouellam 123.
 & Primates, à primitiua Ecclesia protoflaminum loco instituti,
 teste Platina. hodie verò Patriarchatus honos peculiaris est, da-
 tumque à Clemente I. Patriarchis pallij ius, statutumque vt
 crux ipsis præferretur: quibus nunc insignib. ab aliis Episcopis
 differunt.

De ordine Monastico, varijsq; in eo familijs.

Monachorum vtriusque sexus institutis originem ferè
 dedere cum magni illi viri, Paulus, Antonius, Hilarius, Hiero-
 nymus, Augustinus, cum plerisque aliis, tum primariæ foemine,
 Marcella, Sophronia, & Paula, nisi quòd monialium origo etiā
 paulò altius, quàm ab his repetenda ex eo videtur, quòd cum
 has vixisse, & velum sumsisse constet, Pontifice Liberio, Im-

Anno Christi.
 254.

peratorib. verò Constantino II. Constante, & Constantio, sub
annum ferè CCCLIII. decreto Soteri Pontificis, qui secundo
loco Pij successor fuit, regnante Antonino, anno CLXX. ferè
cautum legimus, ne monacha vllam pallam, vt vocant, attrecta
ret, néve thus in acerram poneret, dum sacra peragerentur: vn
de apparet, iam ab ipsorum Apostolorum propè temporibus
monialium instituta cœpisse, ideoq; monachorum quouis ge
nere antiquiora, quos ortos Paulo, Antonio, & reliquis, quos
suprà memorauimus, constat. qui viri sanctitate pollentes, ve
luti nouæ religionis plantę in AEgypti, Syriæque quamuis ste
rili solo feliciter increuere, nullo tamen adhuc certo viuendi
ritu. Nam id temporis huius vitæ genus simplex, ac liberum e
rat, vt istis cærimoniis minimè obstrictum, quas hodie mona
chi obseruant. Vestitum decentem pro iure suo quisque sume
bat: itemque nullum votorum vinculum, ita vt integrum vni
cuique foret, manere, aut proficisci quo terrarum vellet: vel si
quem eiusmodi sui instituti poenituisset, etiam potestas esset ad
pristinam redeundi vitam, non absque tamen inconstantia no
ta. Pete bant autem loca vt plurimum deserta, hoc est eremum,
vnde eremitæ dicti, quasi eremum colentes, quos Græci Ana
choretas vocant: & quia soli viuebant, ideo nostri monachos
nuncuparunt, id est solitarios, atque hi à principio precibus, ie
iuniis, vigiliis, literarumque studiis dediti, procul ab omni ho
minum cœtu, tantum duriter victitando, ac se manibus exercē
do, exemplum bene viuendi omnibus edebant. liberi tamen,
vt diximus, & sui arbitrij, donec primus Basilius Cæsareæ Cap
padocum Antistes, circiter annū salutis humanæ CCCXXCIII.
obligauit monachos, vt post annum, quam quis in collegium
venisset, si in eo vitæ instituto vellet pmanere, voueret, se castè
victurum, nihil possessurum, ac dicto præfectorum fore audiē
tem, quo se in perpetuum propria omni abdicarent voluntate.
post quod tempus & Benedictus (quem patrem monachorum
vocant,

vocant, quod primus in occidente dispersos anachoretas collegit) multa insuper iisdem obseruanda addidit, in vestitus genere, precandi ratione, & abstinentiæ norma, causamq; dedit, vt paulatim in plures familias diuisi, certa & peculiari quique regula viuere inciperent, alij aliis & auctoribus, & temporibus exorti, perinde vt iam nunc, quàm succinctissimè, & verissimè poterit, ordine Alphabethario à nobis dicetur.

Ambrosiani ab ipso D. Ambrosio Mediolani se institutos prædicant sub Siricio Pont. anno ferè CCXXCV, alij tamè reiciunt eos in annum CCCCXC. ad Gelasium I. Pont. vtuntur pullo vestitu. Est & alter eorum ordo albus, qui candidis tunicis rubeam chlamydem superinduit.

Antoniani eremitæ ab ipso quoque S. Antonio sese originem habere dicunt, quem obiisse constat circiter annum CCCLXI. cum vixisset ad sextum supra centesimum annum, pane, sale, & aqua vitam tolerans. quod imitantes, sed iam ad paucos redacti discipuli ab eo nomen habentes, instaurati sunt anno ferè M. CCXX. Sunt item & alij Antoniani à S. Antonio Viennensi constituti. quibus pro tessera est porcellus.

Augustiniani tam eremitæ, quàm regulares Canonici, & ipsi quoque strenuè Augustinum caput, & auctorem ordinis sui asserunt: confirmantes hi (nam de illis mox dicemus) se in Hipponensi ciuitate, vbi Episcopum agebat, à magistro Augustino institutos, anno Christi CCCXCIV. à quo etiam in vestem acceperint tunicam candidam, cum lintea toga, sub nigro pallio, & tegumentum à scapulis impositum ceruicem totumque contegens caput, præterquam à fronte. à quo tamen habitu ne eremitæ quidem Augustiniani valde diuersi abeunt, nigra tunica vtentes, & concolor tegmen à scapulis ad caput inducentes, subterque candidam tuniculam scortea cingentes zona, bubulo cornu fibulata, licet hos ex quatuor mendicantiū familiis ætate primos, plerique non ab Augustino, sed ritu & legibus

gibus eius à Redone quodam Montigranelli comite ad Fesulas initium cepisse velint, Gregorio duodecimo probante. Sunt & alij Augustiniani ordinis diuersis nominibus vocati, de quibus alio à nobis loco memorabitur.

Basilij ordo coepit vt, & quemadmodum iam supra retulimus in Oriente, circiter annum trecentessimum octogesimum tertium.

Benedictini auctorem suum laudant Benedictum, qui anno ferè 526. dispersos monachos congregauit Cassini, tribus que à Basilio excogitatis votis castitatis, paupertatis, & obediētiæ adstrinxit, addito singulari vestitus genere, modo orandi, ac abstinentiæ norma. sanciensq; vt vestirentur colore nigro, tunica laxiore, & ad pedes demissa, amictu capitis, quem cucullū vocant, in humeros, & scapulas reiecto breuius, quàm cæteris: subter autem candidā lancam tuniculam, & cilicium gestarent, ocreati genuum tenus. præterea tonderi iussit nouacula à vertice infra dimidium caluæ, capillo infernè reciso in parui circuli speciem circa aures & tempora totum ambiente caput, instar coronæ, vnde & ipse vertex derasus corona nuncupatur. atque hi sunt sic primo ab auctore suo instituti, qui mox mutata, addita aut detracta aliqua re in vestitu, aut viuendi legibus, in varias abiire familias, nomine Cluniacensium, Camadulensium, Vallisumbrensiū, Montoliuetensium, Grandimontensium, Cysteriensium, Syluestrensiū, seu Humiliatorum, Cælestinorum, monachorum D. Iustini, Eremitanorum D. Hieronymi, per Martinum V. Pont. in familiam D. Benedicti adscitorum. de quib. singulis suo deinceps loco dicitur. nunc redeo ad eos, qui Benedictinorum quoque retinentes nomen, vt alij volunt ad D. etiam Benedicti, vt alij ad D. Hieronymi, vt nonnulli ad D. Augustini gregem pertinent: exorti primū in Italia auctore nescio quo Petro, anno M. CCCC. VIII. sub Alexandro V. Pontifi-

Pontifice, qui vestitu Benedictinorum in totum penè vtentes, hoc ipso stirpem se Benedicti potius, quàm vel D. Augustini, vel D. Hieronymi, esse attestantur.

Bernardini, siue Bernarditæ, dicti sunt ab auctore familie suæ Bernardo, Burgundo, qui huius sui ordinis sodalitates centum sexaginta constituisse fertur Gelasio II. Pont. hoc est anno M. C. vel vt scribunt alij Calixti II. temporibus, id est anno 1120. nihil differunt à Cisterciensibus, nisi vestitu nigro.

Vide Gulielm.
abbatem vitæ
S. Bernardi
scriptorem.

Bogardorum Albatorum seu Alborum Spirituum ordo Bonifacio nono Pontif. institutus fertur id est anno ferè 1389. suntque alij etiam Bogardi atricolores, sed de quorum origine & auctore inter scriptores non satis constet.

Bonorum virorum ordo auctorem habet Richardum Comitem Coruualia, in Anglia stirpe regia ortum, Alexandro IV. Pontifice, & anno M. CC. LVII.

Brigida ordo à Brigida vidua Suetiæ principe ortus, coepit sub Urbano V. Pont. instituto, vt coenobium vtrique initia-
torum sexui commune foret, murorum tamen, ac ad spectus
separatione sic diuisum, vt virgines superiora habitarent, mo-
nachi verò inferiora. templum item pari modo commune, om-
nibus autem abbatisa præset, quod institutum non ipsius
inventionis fuit, sed primùm auctore Basilio in Græcia exortū,
mox antiquatum est, quia moniales in talibus monasteriis su-
spicionibus obnoxia erant, donec ab hac, vt diximus, Brigida,
cùm religionis causa urbem, & sacra Petri & Pauli limina adif-
set, instauratum est. huius autem ordinis alij cineraceo vestitu,
cui supra ventriculum est effigies atræ crucis, amiciuntur, alij
(in plures enim cohortes, quæ diuersis inter se tesseris digno-
scuntur, distributi sunt) fuliginei incedunt, rubra cruce, quam
circulus complectitur, insigniti.

Cælestinorum religio coepit auctore Cælestino V. Pont.
qui & ante, & post Pontificium, quod sponte resignauit, ana-
choreta

Anno Christi
1294.

choreta fuit, à Clemente V. anno postea M. CCC. V. in diuorū
numerum relatus; vtuntur cærulei coloris vestibus, in reliquis
Benedictinorum regulam seruantes.

Camadulenses orti auctore Romoaldo Rauennate in
iugis Apennini, nomen acceperunt, vt Polydoro Virgilio pla-
cet, à Madulo quodam Apenninicola, qui locū eis cessit: quod
tamen si verum est, potius videbitur, vt Camadulenses dicantur,
quo pacto etiam alios eos appellare video. hi vestitu albo
ante a inusitato vtuntur, cœperuntq; vt vult idem Polydorus
cum aliis multis, anno 1416. vt quidam 1017. vt Sabellicus 1030.
vt AEncas Syluius, anno 1058, sub Damaso II. Pont.

Vide Volater-
ranum libr. II.
cap. 15,

Canonicorum regularium multa sunt & diuersa genera,
de quibusque etiam ex parte diximus, cū de Augustinianis a-
geremus: hīc reliquos prosecuturi, quorum primi fermē fue-
runt, qui Hierosolymis à quidam Arnolpho instituti sunt sub
annum 1056. eosque sequuntur illi, quos in oppido Bellouacē-
si à S. Iuone principium accepisse legimus circa annum, nisi fal-
lunt fasti 1080. tertij sunt, qui vigesimo ferē post anno in Gallia,
Germania, Italia à S. Rufo originem habent. ab his illi numerā-
tur, quos in Italia prope Lucam constituisse dicitur Iacobus
Bergomensis anno M. CCCC. VII. sunt & alij, sed cum certis &
peculiaribus quoque nominibus distinguantur, idoncore loco
commemorandi.

Carmelitæ dicti à Carmelo Syriæ monte, in quo orti sunt:
hi & D. virginis monachi vocantur, quod in eodem monte
Deiparæ fanum fuerit, ybi prima illorum cœnobij fundamen-
ta iecit Almericus Antiochenus Episcopus, qui primus dispersos
in hoc monte Anachoretas congregauit, sub Alexandro III.
hoc est, vt rectē ratiocinatur Polydorus Virgilius (malē enim
alii annum 1216. ponunt) 1170. quorum tamen quadragesimo
fermē post anno sub Innocentio II. leges viuendi mutarit Al-
bertus Hierosolymitanus Episcopus, dato illis pallio versico-
lore,

lore, ex albo, & canusino, quod successor Innocentij III. Honorius & ipse III. eius nominis Pont. eis ademit, albo ex toto pro eo attributo, quod minus rectè quidam Innocentio IV. adscribunt. floruitque hic ordo maximè Clementis V. & inde Ioannis 23. vel vt alij 21. Pontificum temporibus, qui illum impense fouerunt. est autem & hic vnus ex quatuor mendicantibus.

Anno 1305. nō
vt male alij
1286.

Carthusiani cœpere anno 1080. siue vt alij censent (neq; enim illos audiendos puto, qui sub Lucio III. Pont. demum, hoc est anno 1186 ortos volunt) 1086. Victore III. Pontifice dicti à loco, in quo ab Hugone Gratianopolitanorum Episcopo, auctore Brunone quodam ex Agrippina Vbiorum Colonia, instituti sunt. vtuntur autem alij atris, alij albis palliis, cilicio interius amicti, carnibus nunquam vescuntur, in cubiculis suis soli edentes, festis quibusdam diebus exceptis. silentiumque pene perpetuum seruant. laici eorum ad cæterorum discrimen barbam nutriunt.

Sub Gregorio
VII. Pont.

Cassinensium ordo, siue S. Iustinæ Patauinae, ab Ludouico Barbone nobili Veneto institutus, auctus est postea ab Eugenio IV. Pont. Veneto item: hicque adeo præcisè S. Benedicti instituta obseruare se ait.

S. Catharinæ monialium ordo institutus per Catharinā Senensem martyrem sub annum 1372. vel vt volunt alij, 1455. Nicolao V. Pont. hæ vestem interiorem albam gerunt, eique velum atri coloris superinduunt, cum capitis tegumento concolore.

Cellarij ita vocati à cellulis, in quibus ægris operā dant, & dicti alioqui Visitationis, seu charitatis, siue etiam Misericordiæ fratres, vel sodales, valetudine affectos quòd visere, mortuosque efferre soleant: interiùs linteam vestem atri coloris, exteriùs fuligineam gestant, hos originem suam ad Apostolica ferè tempora referentes, sed sæpe propè ad nihilum redactos, alij subinde, atque alij instaurarunt.

d

Cister-

Vide Sabellium, Volaterranum, Sigisb.

Vide Volaterranum, lib. 21, & Sabellium.

Cistercienses sic dicti à loco in quo primùm instituti sunt in Burgundia, siue à Roberto Molismensi, siue ab Ardino Anglo, seu denique, quod magis crediderim, ab utroque coeperunt, sub Urbano II. Pontific. anno 1098. vel 1090. atricoloris tunicis superinduunt chlamydem albam, & rubeos gestant calceos, pastorali pedo insignes.

Claræ virginis ordo coepit eodem quo Franciscani tempore, hoc est anno 1197. vel ut alij tradunt 1220. siue etiam ut quidam 1225. quo tempore ea & ipsa quoque Assisias ut, Franciscanorum, seu Minoritarum auctor Franciscus, à quo sibi, suisque viuendi leges accepit, coenobium velatarum virginum instituit, quas pauperes appellari voluit.

Clauigerorum seu S. Petri ordo binas clauēs gestat in textas cucullioni atro, reliquo etiam vestitu concolor. incertum quando & à quo institutus, nil de eo, quod sciam, Sigisberto, Volaterrano, Sabellico, Polydoro Virgilio, aliis memoriarum, historiarumque auctoribus tradentibus.

Cluniacenses coeperunt anno 916. Ioanne vndecimo Pont. ab Odone, vel, ut alij, Odilo quodam abbate instituti apud Maticocensem Burgundiæ pagum, vbi etiam iis tum magnificum extruxit monasterium Gulielmus Pius Aquitaniæ, siue ut ego potius crediderim, Burgundiæ dux.

Constantinopolitanorum ordo, incertum mihi quando & à quo potissimum coeptus, vititur veste viridi, & rubra chlamyde, gestatque in pectore duarum crucium imagines, quarum vna alteri implicita est, quasque flauialij, alij coerulei coloris prædicant. eadem quoque incertitudine de habitu obtinente, in quo sunt, qui, contra quam supra diximus, chlamydem hanc familiam viridem, interiorem vestitum rubricolorem habuisse asserant.

Crucigeri, ut ipsi volunt, à Cleto, qui tertius Romæ Pontifex fuit, ut alij, à Syriaco Hierosolymitano antistite instituti,

fuit, qui Helenæ Constantini matri locum ostendit, vbi crux
dominica occultaretur, in huius crucis honorem iussi sunt ab
eodem auctore suo Syriaco crucem manibus semper gestare,
coeperuntque in Italia quoque innouescere, auctore Volaterra-
no, sub annum MCXCVII. quod tamen alij reiiciunt ad tem-
pora Innocentij III. Pont. hoc est MCCXV. his, cum iam propè
extincti essent, instauratis rursus Pius II. Pont. Aeneas Syluius
prius dictus, dedit, vt cœruleo vterentur amictu, cum indiscre-
ti ante coloris vli fuissent, crucemque à qua nomen haberent,
ex veteri suo instituto manibus ferre iussit, quam tamen crucē
etiam pallio intextam eosdem eiusdē Pij II. mandato gestitasse,
qui scribant, inuenio, cum alij hoc genus ab illo diuersum fa-
ciant, qua de re, cum incerta sit, nihil temerè statuendum iu-
dico.

Dominicani auctorem habent S. Dominicum Calagu-
ritanum, qui Pont. Innocentio III. vel, vt alij, successore eius
Honorio III. hunc ordinem instituit, iubens, vt per totum ter-
rarum orbem Euangelium diuulgarent, concionibusque ha-
bendis operam darent, à qua etiam eos Prædicatores appella-
uit, vtuntur tunica candida, nigro pallio superiecto, & ab hu-
meris ad caput scapulari tegmine. Horum suo tempore ea in-
crementa, & fertilitatem fuisse scribit Sabellicus, vt monaste-
ria eorum existerent ad millia quattuor, centum & quadragin-
ta tria, in quibus circiter octuaginta millia huius familię mo-
nachorum tum viuerent, non connumeratis, qui in Armenia,
& India aberant. nam Pontifices, Cardinales, Episcopos, abba-
tes, qui ex hoc seminario prodierunt, quid dicam? cum tantus
eorum sit numerus, vt veritus, ne cui in suspicionem veniam,
tanquam parum certa fide hæc præseribam, malim lectorem re-
mittere ad Gilberti Genebrardi Chronicon, quod in omnium
ybique oculis manibusque versatur, eò reuertens, ingentem

illam, quam dixi 80000 multitudinem vniuersam quidem S. Dominici propaginem fuisse, sed quæ tamen in duo genera diuideretur, quorum se alterum Conuentualium, alterum obseruantium nomine appellaret. hoc solis cæpis, rapis, omniq; oleum genere, & ouis, lacte, ac raphanis victitante, illo etiam cõmunes aliis cibos non aspernante.

Ensiferorum seu spadatorum ordo gerit binos enses sanguineos intertextos vesticandidæ. quo argumento, aut auctore mihi non liquet, nihil enim de iis historici illi, quos in hac tanta temporis angustia consului.

Eremitarum ordinis iam superius inter Augustinianos meminimus, reliqua sunt tamen etiam duo eorum genera, quorum alij à nescio quo, anno CCCXXIII. sub Syluestro I. Pont. institutos se dicunt, vtunturq; cinericea veste, comam, barbamq; nutrientes: & verè eremicolæ, in solitudinibus herbis, herbarumque radicibus victitant: alij Paulini à Paulo, quem primum hoc genus vitæ ingressum ferunt, dicti, cœperunt in Germania primum, vt magis verisimiliter quidam scribunt, sub Innocentio III. auctore Eusebio quodam, vt alij, sub Iulio primo, hoc est circa annum CCCXLV.

Flagellatorum duo sunt genera, quorum alterum hodieque durat, præcipuè in Italia, & Hispania, cœpitque nuper etiam in Gallia, & constat ex iis, qui certis diebus, præcipueque pridie diei Veneris, quem parasceuen dicimus, personati templa frequentantes, voluntariis vulneribus se afficiunt, & terga sua scuticis, virgisque scindunt: alterum eorum, qui quotidianis se flagellis conscribillant, quiq; Niniutarum nomine, quod se Niniuitas poenitendo imitari dicerent, cùm semel extincti fuissent, rursus repullulare cœperunt in Gallia, & Germania, donec anno ferè MCCCXLIX. iusta multitudo eorum, hoc

hoc est ad MCCC oppressa est à Carolo IV. Imperatore, & Clemente VI. Pont. post quos tamen etiam ipsos subinde, tanquā è cineribus flamma, emicuerunt.

Forciferorum ordo albatus vnde, & quando coeperit, quærendo adhuc indagare non potui.

Franciscani auctorem Franciscum Assisiatem habent, dicti ab eo Minores: circaq; annum MCCXX. ab Honorio II. Pont. comprobati; vtuntur vna tunica natiui velleris, funiculo præcinguntur: iiq; qui Obseruantes dicuntur, carnibus abstinent perinde ferè, vt de Dominicanis diximus, & crudis omnibus vescuntur, calonesq; seu ligneas soleas pedibus inducunt, cum Conuentuales communibus & cibo, & calceis vtantur. Exorti sunt & minimi, à Francisco Siculo constituti, siue in Sicilia, siue vt tradunt alij, in Gallia, Calixto III. Pont. anno M.CCCC.LIV. qui etiam epulis elixis, aut vlllo modo coctis non vtuntur. exorti Capucini, Pauperes, Reformati, Collactanei, Amadeani, Clarani, de quibus (cum eandem D. Francisci regulam in summa seruent, licet in partibus alij ab alijs differant) non est huius breuitatis sigillatim plurib. differere.

Fraterculorum ordinis, in quem omnis sexus, & ætas recipiebatur, originem dicere nihil attinet, cum ex eo nulli hodie supersint, toto eo hominum genere deletò à Clemente V. qui Roma in Galliam secessit.

S. Georgij prope æstuarium Venetiarum Ordo institutus est ab Laurentio Iustiniano Veneto, Patriarcha Venetorum: intimis vestib. lineum indusium superinduit, cum cucullione atricoloris. extra monasterium atricoloris chlamydem adsumit, cum galero concolore. est & alius candidus planè: est & tertius cœruleus.

S. Gertrudis moniales vtuntur vestitu atro, & carbaso concolore.

Gerundinorum ordo ab Episcopo Gerundo excogitatus est, & vestitu candido donatus: in pectorali imagines gerit Episcopi, tanquam tesseram aliquam, tēnias quaternas, quarū duæ virides, totidemque rubræ sunt.

Grandmontenses sic à monte dicti sunt, in quo in Aquitania à Stephano quodam Aruerno instituti sunt, Urbano II. vel, ut alij, Alexandro II. pont. anno MXVI. vtuntur atro vestitu ciliciumque cuti admotum gestant, sine manicis, quod è pilis equinis nigris item contortum est, ita duriter, vt cutem scindat, & corpus pessimè afficiat.

Gregorianus ordo à Gregorio Magno Pont. max. institutus anno DXCV. vestitum gerit ceruinum, siue Betici coloris, cui ad pectus crux rubea intexitur, & alit barbam.

Gulielmitarum ordo, pertinens alioqui ad Eremitas Augustinianos, auctorem habet Gulielmum Burgundiæ ducē, qui cum liberos non haberet, ingentes in eum sumtus faciebat, inducebatque atricolore vestitu. hunc mox collapsum erexit Ioannes Bonus Mantuanus, & rursus alij Alexandro III. & Alexandro IV. Pontificibus, hoc est anno MCLXI. & anno MCCLVI.

S. Helenæ ordo institutus est post inuentionem Dominiæ crucis, ab inuentrice eius Helena, Constantini Magni matre sub Syluestro I. Pont. anno CCCXXXV. donatusque veste alba, & in ea cruce crocei coloris.

Hieronymiani, si ipsis credimus, à magno ille Hieronymo & nomen & originem habent, qui circa Bethleem ipse quoque monasticè vixit, sin aliis, orti sunt prope Fesulas à nescio quo Carolo Florentino, siue (nam hoc quoque inter auctores non constat) à quodam Rhedone instituti sub Innocentio VII. id est anno MCCCCV. vtuntur pallio super tunicam rugato, atque superiore parte à summo ad imum scisso, & scorteæ zona tunicam

tunicam succingunt, soleisque ligneis pedes muniunt.

Hospitiorum heri ab Iginio Pontifice initium habent: qui primus certis caeremoniis hospitia hinc inde, siue agris, siue peregrinis, siue denique vtrisque extructa, dedicari voluit, praefecto singulis vno, qui eius herus diceretur, & habitu nigro amiceretur.

Humiliatorum ordo coepit in Germania coalescere ex exsulibus Gallis Cisalpinis, & praecipue Mediolanensibus, ab Imperatore Federico, cui cognomentum Barbarossa, siue, vt alij censent, ab Imperatore Henrico patria sua pulsus: ab eodemque siue Federico, siue Henrico iam placato multis beneficiis affectus est, & tandem ab Innocentio III comprobatus anno MCC. Vritur candidis vestibus, etiamque foeminae ipsae (neque enim ab hoc vitae genere excluduntur) lana ac tela victum quaeritant, nihilo segnius inter ipsa opera cum viris, pariter labori alicui intentis manu, precibus vacantes.

Anno 1189. seu
1190. vt Sabel-
licus vult, vt
Volaterra, lib.
21. anno 1017.
sub Benedicto
VIII. Pontifi,

Iesuitae, siue societatis Iesu Theologi sub Paulo III. Pontifice coeperunt, auctore Egnacio Aiola Cantabro, qui cum homo militaris sub Imperatore Carolo V. multa suspendia fecisset, tandem pertaesus eius vitae, siue quod alij Imperatori militandum potius existimaret, qui, quamuis potentissimum Carolum, potentia tamen superaret, hanc sodalitatem instituit, anno ferè MCCXXXVII. à quo tempore ita illa prodigiosè crescere coepit, vt totum nunc terrarum orbem propè repleuerit: non contenta Italiae, Galliae, Belgicae, Germaniae, Hispaniarumque terminis, sed stupendis nauigationibus ad Indos ipsis quoque Indis ignotos penetrans, vbi alienas à fide nostra gentes, & relligionibus Dæmonum mancipatos, Euangelij luce illustrare strenuè conatur.

Iesuato-

Iesuatorum siue Iniesuatorum sodalitas coepit sub Urbano V. Pont. anno MCCCLXVIII. Senis: hi quoque victum, vt Humiliari, labore & opera sua quærentes, domesticatimque collecti, acceperunt ab eodem Urbano albam tunicam, & pileum quadratum. dicti autem sunt Iesuati, siue Iniesuati, quod nomen Iesu crebro in ore haberent.

Indorum ordo institutus fuit anno MDVI. sub Iulio II. Pont. & Maximiliano I. Imp. estque extra atricolor, interior albus, vtpote Carmelitarum propago.

Iosephi ordo utitur vestitu cinereo, & cucullione candido. sed quando coeperit non magis habeo dicere, quam quod auctore coeperit.

Lazari seu S. Magdalene ordo quo anno, & institutore coeperit, vt ignoro, ita illud palam est, duo in genera cum diuidi, quorum alij vocentur contemplatiui, incedantque interius atri, exterius candidi, & vtantur communi cibo; alij actiui, Betico colore gaudentes: & solis bulbis, oleribus, aliisque terrestribus & inemtis victitantes.

S. Mariæ monachi, qui & serui dicti, auctore Philippo quodam Florentino, coeperunt anno MCCXXCV. sub Martino (minus enim rectè quidam Henricum IV. ponunt) II. dicto IV. hi nigræ tunicae ac succinctæ nigrum superiniiciunt pallium circa humeros in rugas complicatum, scapulari amictu ab humeris reiecto, & communi more calceantur. Est & alius ordo S. Mariæ eorum, qui Montoliretani vocantur, quos instituit Bernardus Tolona Senensis, cui se socios multi nobiles adiunxerunt: ii que toti candidi sunt habitu.

Montoliuetenses Senenses primùm coeperunt anno MCCCCVII. principe Bernardo Ptolemæo, in colle Senensi vrbi proximo, quem ex Hierosolymitani illius dominicis vestigiis

giis frequentati nomine appellarunt, candidis sumtis vestibus. Gregorio XII. probante. fuerunt & alij eiusdem nominis multo ante hos, sed quos Bonifacius VIII. Pontif. circa annum MCCXCV. vel MCCC. stirpitus deleri curavit institutore eorum Viterbi è medio sublato, qui solo linteamine tectus, sine tibialibus, sine pileo incedebat.

Nullanorum ordo pullo vitur amictu, & atro item scapulari. incertum quando, & per quem institutus.

Pœnitentes fœminæ exortæ sunt eodem ferè cum S. Clara familia tempore, normæ quoque & vitæ propè eiusdem, nisi quòd in Pœnitentium, seu resipiscentium monasteria integræ à viris non recipiuntur. Anno 1212.

Præmonstratenses auctorem habent Northbertū quendam Lotharingum, coeperuntque, vt Polydoro placet, sub Calixto II. vt Volaterrano aliisque sub Gelasio III. Pont. amiciuntur tunica alba, cum linea toga sub candido pallio.

Purgatorialiū ordo non ita vetus fertur, sed nuper adeo exortus, gestatque in pectorali crucem rubeam.

Quietinorum ordo Clemente VII. Pont. & Carolo V. Imperat. coepit auctore Quietō Episcopo Neapolitano, ex familia Caraffarum: qui postea Pontifex factus, Pauli IV. nomen accepit. vouet solita iam à Basilio vsque monachis vota obdiētiæ, castitatis, & paupertatis: viturque pileolo rotundo, & pallio episcopali, factaque est eius institutio prima Neapoli, secunda Romæ, tertia Venetiis. Anno 1523.

S. Saluatoris ordo, qui & Quiopetinorum, seu Escopetinorum, coepit auctoribus Stephano & Iacobo germanis fratribus Senensibus, probante cum Gregorio XI. Pont. licet eos alij

exortos velint anno M CCCLXVII. Pontif. Urbano V. alij etiam anno M CCCCX. sub Ioanne XXIII. Pont. auctore quodam Francisco Bononiensi, contra quos vide, & lege quæ scribant Sabellicus, & Volaterranus historici.

Sclauonianorum ordo rubeo utitur vestitu, neq; quid de eo præterea pro comperto dicam, habeo. non magis quàm, de Scotorum ordine, de quo hætenus scio, pullatum eum fuisse.

Sepulchralium ordo institutus est, quo tempore Hierosolymæ recuperatæ sunt.

Seruorum ordo, siue Seruientium, ad cuius exemplum alter quoque Seruorum ordo institutus fuit. cœpit Honorio III. Pont. anno ferè MCCXVIII. Utitur tunicis nigris, & alba chlamyde.

S. Sophiæ, siue Gratiæ ordo albus, magna cruce rubea signat pectus. cætera quæ ad eum pertinent, historicis, quibus usus ego, indicta sunt.

Speculariorum ordo, sic à speculo, quod gestare solenne habet, dictus, interiore vestitu ater est, exterior candidus, cruce item, sed nigra, pectus muniens. quo tempore & à quo inuentus incertum.

S. Spiritus societas instituta est prope Venetias à Gabriele de Spoleto anno M CCCC VII. inceditque habitu regularium Canonicorum.

Stellatorum ordinis alij togati, alij cucullione recti incidunt, utrique tamen atrati.

S. Trinitatis, seu de Redemptione ordo institutus est, ut quidam volunt, in Hispania à Ioanne quodā anno MCXCVII. ut alij, & in iis Polydorus Virgilius, & Volaterranus, sub Innocentio III. Pont. anno MCCXIII. à Ioanne Matta & Felice Anachoreta, accepto ab eodem Innocentio Pont. vestitu candido cruce rubea pariter, & cœrulea insigni: cum mandato, ut stipes vndique

undique emendicaret, quib. captivi Christiani à Turcis, Mauris, ceterisque infidelibus redimerentur, dictique etiam inde monachi de redemptione.

Vallis Iosaphat ordo à moniali quadam incertum quando constitutus, utitur veste rubea, nisi quod cucullionem Benedictino similitum gerit, hic iudices constituit in causis matrimonialibus, ad quos confugere solent illæ, quas pudicitiae ipsarum expugnatores vxores ducere recusant.

Vallis vmbrosæ ordo, seu, ut malunt, Vallis umbrensiū, ut quidam etiam, vallis Ambrosij, coepit auctore Gualberto Florentino anno MLX. sub Nicolao II. prope Florentiam. utitur partim cineracei, partim cœrulei coloris vestibus.

VVenceslaitarum, siue Vincenslaitarum ordo, quando, & à quo initium habuerit, ab historicis in incerto relinquitur, illudque de illis solummodo reperio, albo eos vestitu incedere. cucullione ferè ad eam formam, qua sunt tegumenta capitis, quibus Francicis mulieribus uti mos est.

De familijs quibusdam Equitum initia- torum.

Percursis, quàm succinctissimè fieri potuit, monachorum monacharumque familiis, illud nunc hîc restare videtur, ut de sacra militia initiatis, quando & hi Ecclesiasticorum ordinum pars sunt, paucis etiam differamus, quod certè non vltra quàm huius libelli ratio fert, breuiter sic faciemus:

Igitur Equites sacri primi exorti sunt ad defensionem sacrorum locorum Hierosolymis, circa annum M XCIX. dicti hinc ab aliis Hierosolymitani: nam ipsi se Ioannitas à Ioanne Baptista patrono suo vocari maluerunt. hi candidam crucem

Vide Polydoru
rum Virgiliu
libr. 7.

pallio nigro intexam ferunt, appellatiq̃ue sunt mox Rhodij
etiam à Rhodo insula, quam anno ferè 1308. Turcis eripue-
runt, & Clementis V. Pont. permissu sui iuris fecerunt. hicq̃ue
perpetuum cum Turca bellum gesserunt varia fortuna, donec
anno MDXXIII. mense Ianuario (postquam frustra diu restiti-
sent, & Christianos Principes omnes, qui se mutuis bellis atter-
ere malebant, legationib. vt sibi & Reipubl. Christiane, cuius
res ageretur, subueniretur, fatigassent) non tam victi, quàm pro-
pè consumti, insula Rhodo Turcis cesserunt, translatis reli-
quiis militiæ suæ Melitam, quam pro Rhodo nunc habent: stre-
nuè, quo potest, & mari, & terra negocium religionis, & Reip.
promouentes, dicti q̃ue ab hac quoque insula, Melitensis mili-
tiæ equites, quibus Deus dignam sua virtute fortunam si largiri
dignabitur, habebit Christiana Respubl. non tantum salutis
suæ, hac parte defensores, sed etiam dignitatis vindices.

Post hos non ita diu, hoc est anno MCXXIIX. Pont. Ge-
lasio II. exorti item sunt Hierosolymis Templarij, quibus hoc
nomen datum, quòd in templi parte habitarent, hiq̃ue uteban-
tur candido pallio, cum rubenti cruce, idq̃ue pro more habe-
bant, vt Christianos loca sacra obeuntes & hospitio exciperent,
& armati in via ab iniuriis & vi latrocinantium, infideliumq̃ue
tutarentur. qua disciplina cùm diu stetissent, & iam per totam
Europam opibus inclyti essent, subito conuicti impietatis, &
multorum flagitiorum, iussu Clementis V. omnes ad vnum v-
bique deleti sunt: cum ducentis propè annis durassent bonis c-
orum partim Ioannitis, seu Rhodiis militibus attributis, par-
tim Teutonicis, de quibus iam iam dicam, partim etiam aliis
familiis.

Et Teutonicorum quidem religio eodem ferè tempore
cœpit, quo Templarij desierunt, hiq̃ue partim horum, partim
Rhodio-

Rhodiorum militum disciplinam imitabantur: quippe cum & hospitio peregrinos exciperent, & re postulante sua cum Rhodiis contra hostes fidei arma coniungerent. dicti, ut quidam volunt, siue à Teutono quodam ordinis auctore, siue ab eo, quòd solis ille Teutonibus, ac ne his quidem omnibus, sed iis tantum, qui indubitata nobilitatis parentib. orti essent, pateret: utunturque hi pallio albo, intextam crucem atram habente, & nigra subtus tunica: tum demum in Germaniam transgressi, cum Hierosolymas primum, deinde Ptolemaida etiam Syriæ ciuitatem, quò se amissis Hierosolymis receperant, numerosa barbaries infidelium expugnasset. in qua quidem Germania mox, ne ocio languescerent, Prussiam bello aggressi, non prius destiterunt, quàm totam eam prouinciam ductu auspiciisque suis expugnarunt, incolis ad religionem nostram adactis, & exstructo inde in ea Mariæburgo, quod diu sedes eius fuit, qui uniuerso ordini præest.

Equites S. Iacobi in Hispania primò per Petrum Ferdinandum conscribi cœpti, Alexandro III. Pont. anno MCLIX. interius atrii sunt, exterius albi, gestantq; loco crucis supra ventriculum concham pectinis, fuerunt etiam huius nominis & instituti in Anglia, qui se ab illis prioribus ortos negarent, sed de quib. nihil apud ipsum etiam Polydorum Virgilium, diligentissimum rerum Anglicarum scriptorem inuenire potui.

Emendanda.

Ei. vers. 7. laude, placere. E. 2. v. 1. crebrisque flagellis. F. 1. v. 7. nam quam.
G. 1. v. 8. officij quam. G. 3. v. 3. caraque mundus. G. 4. 8. Quod stipe & exigua. I. 3. v. 1.
ab orbe. ibid. v. 2. cingitur illa suo. K. 3. v. 3. Nuncque etiam sancti. K. 4. v. 4. Ergo,
nos Petri. L. 1. v. 2. quisque suar. L. 2. v. 6. Vndique vasto sunt. L. 4. v. 2. Iussit & armatas
M. 1. v. 2. Divorum sanctis. N. 4. v. 3. promptum est. O. 4. v. 1. nigrique. Q. 1. v. 3. &
atram. Q. 4. v. 7. nigrantem inducere amictum. R. 2. v. 8. hoc iuvat ora. T. 3. v. 8.
Nos docet. V. 1. v. 6. vique Ducis. V. 2. v. 2. tegenda tegit. V. 3. v. 7. contempnas tem-
pla. V. 4. v. 7. cuncti iungamur olympo. Y. 1. v. 4. posite & non. Y. 2. v. 2. colore
places. a. 3. v. 3. Lytrum ubi dum redimi quo. c. 1. v. 18. quia ut cardine. ibid. v. 25.
Gregorio Magno. c. 8. v. 4. Camalduenses. ibid. 15. a quodam Arnolpho.
Figuræ loco suo non posite. B. 3. B. 4. C. 3. D. 4. F. 3. N. 3. O. 4. X. 3.

FRANCOFORTI AD MOENVN,
EX OFFICINA MAR-
TINI LECHLERI IMPEN-
SIS SIGISMVNDI FEYRA-
BENDII.

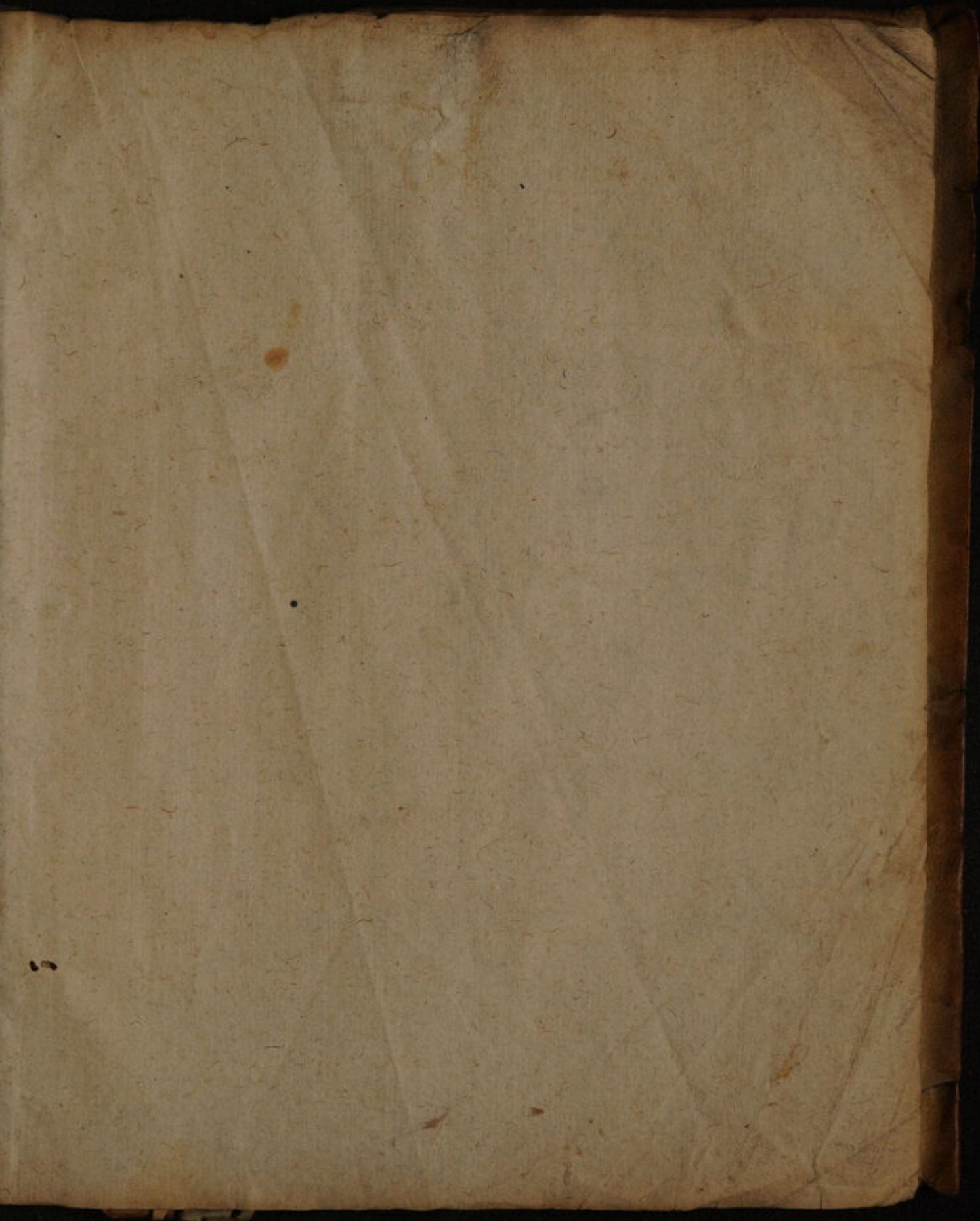
M. D. XXCV.

1585

EX OFFICINA M. A. R.
TINI LECHNERI IMPER.
SIS SIGISMUNDI FEREA.
FRANCORTI AD MOENIAM.

M. D. XXCV.

[Faint, illegible handwritten scribbles]

[Faint, illegible handwritten scribbles]

cupressane

